der esperantist

Mitteilungsblatt der Esperantofreunde der DDR im Deutschen Kulturbund

6. Jahrgang Nr. 40/41 März–Mai 1970 Doppelheft 50 Pf

LENIN

1870—1970

Prof. Dr. Hinckel

Lenin kaj la paco

Kiel Lenin pluevoluigis ĉiujn problemojn el la verkaro de Marks kaj Engels, koncerne la socian progreson kaj la feliĉon de la homaro, tiel ankaŭ la pacoproblemon. Antaŭ 100 jaroj Marks prognozis kaj konfirmis, ke la alianco de la ĉiulanda laboristaro ekstermos la militon, ke la kapitalisman socion anstataŭigos la socialisma „kies internacia principo estos la paco". Jam en „Manifesto de la komunisma partio" Marks kaj Engels pruvis, ke kun la klasa antagonismo interne de la nacioj malaperas la malamika reciproka sinteno de la nacioj. Tio signifas, ke la batalo de la laborista klaso por la socialismo, kaj la paco, estas nedisigebla unueco, do finfine la socialismo venkos la militon.

Ke tiu unueco estas ne sole teoria sed praktike politika, tion klarigas la unua dekreto de la sovetpotenco, la „Dekreto pri la paco". Ĝin verkis Lenin, kaj li deklaraciis ĝin per parolado je la Dua Tutrusa Sovetkongreso, la 8-an de novembro 1917. Komence de sia parolado Lenin diris: „La demando de la paco estas la plej aktuala, la ĉiujn emocianta demando de la nuntempo", kaj fine li konstatis: „La laborista movado venkos kaj ebenigos la vojon al paco kaj socialismo".

Du faktoj evidentiĝas per tio: La unueco de laborista movado, socialismo kaj paco, — kaj la unueco de la perceptoj de Marks, Engels kaj Lenin.

* * *

Lenin, pledinte por ĉesigo de militoj, rabado kaj perforto, por paco inter la popoloj, kiel unua ŝtatestro socialisma ellaboris la principojn de ekstera politiko, kiu celas la sekurigon de l'paco sub la konkretaj kondiĉoj de la ĵus estiĝinta, ankoraŭ juna socialisma, kaj de la maljuna kapitalisma sistemoj.

La fundamento, la naskiĝdokumento de la socialisma ekstera politiko estas la „Dekreto pri la paco". Per tiu ĉi dekreto, unuafoje en la mondhistorio, oficiala registara dokumento deklaras, ke la daŭrigo de l'imperialisma rabomilito estas la plej granda krimo al la homaro. En ĝi estas rifuzata la metodo de ultimataj elpremoj, kaj proponata al ĉiuj militantaj popoloj, komenci intertraktojn pri justa demokrata paco. En ĝi estas malaprobata la sekreta diplomatio, kaj postulata ke estu publicotaj la sekretaj konvencioj kaj abolicotaj ĉiuj punktoj pri anekso kaj kontribucio. Aliflanke la dekreto tekstas: „... sed ĉiujn punktojn, kiuj fiksas rilatojn de bona najbareco kaj ekonomiajn interkonsentojn, ni volonte akceptas, ilin ni ne povas rifuzi." Per tio Lenin jam skizis la principon de paca kunekzistado inter ŝtatoj kun diferencaj sociaj sistemoj. La dekreto, direktita ne nur al la registaroj sed ankaŭ al la popoloj por helpi ilin interveni en la demandoj de milito kaj paco, montras, ke komencis nova epoko en la batalo por paco kaj sekureco de la popoloj.

Estas laŭleĝe, ke la ŝtato, starigita de la laborista klaso, komencis tiun epokon, kaj efektivigis la batalon por la paco ek de la unua horo ĝis hodiaŭ pli kaj pli efike.

En majo 1918 Lenin atentigis al tio, ke la plej profundajn radikojn, kaj de la interna kaj de la ekstera politiko de la ŝtato, destinas la ekonomiaj interesoj, la ekonomia situacio de la regantaj klasoj. La ekonomia intereso de la laborista klaso

en socialisma ŝtato konsistas en la pliboniĝanta kontentigo de ĝiaj materialaj kaj spiritaj bezonoj, atingebla nur per rapida pliigo de la labora produktiveco. Tio estas ne sole ekonomia sed ankaŭ politika problemo, ĉar ĝi koneksas kun la disvolviĝo kaj stabiligo de la proleta ŝtatpotenco, kiu planas, gvidas kaj ŝirmas la tutan evoluon. Ankaŭ estas tio ne sole nacia sed same internacia problemo, ĉar la stabiligo de la socialisma ŝtato favoras la batalon de la internacia laborista klaso kaj ĉiujn kontraŭimperialismajn potencojn.

* * *

Kiam en printempo 1918 temis pri la packontrakto de Brest, skribis Lenin: „Konservante la sovetpotencon ni donas al la proletaro de ĉiuj landoj la plej bonan kaj fortan subtenon por ĝia nekredeble malfacila, peza batalo kontraŭ ĝia burĝaro". Konsideri la ekonomian intereson de la laborista klaso estas internacia problemo, ĉar por la estigo de socialismo kaj komunismo necesas favoraj internaciaj kondiĉoj, inter ili antaŭ ĉio la sekurigo de la paco. Konsekvence la sovetŝtato — naskiĝinta en la Granda Socialisma Oktobra Revolucio — kaj poste ankaŭ aliaj socialismaj ŝtatoj, fariĝis la plej insistaj defendantoj de paco kaj sekureco de la popoloj. La laborista klaso subtenas la porpacan iniciativon de ĉiuj honestaj kontraŭuloj de militoj, egale, al kiuj klasoj kaj tavoloj ili apartenas.

La pacodemando estas ankaŭ hodiaŭ „la plej aktuala, la ĉiujn emocianta demando de la nuntempo", kvankam la nuna internacia situacio diferencas de la tiama. De la „Dekreto pri la paco" ĝis la multaj iniciativoj kaj aktivecoj de Sovetunio kaj aliaj socialismaj landoj por la sekurigo de l'paco kondukas rekta, konsekvence observata linio.

Ĝi videbliĝas en la proponoj, kiujn faris la ŝtatoj de la Varsovia Kontrakto, celantaj konferencon de ĉiuj eŭropaj ŝtatoj por trakti pri la sekureco de nia kontinento. Tiun linion konformas ankaŭ la „Pacapelo" de l' internacia interkonsultiĝo de la komunistaj kaj laboristaj partioj en Moskvo 1969. Ĝi vokas la popolojn de la mondo, ĉiujn homojn sendepende de iliaj konvinkoj kaj politikaj opinioj, al komunaj agadoj, por ke ili kontraŭ la atencoj fare de la imperialismo defendu kaj firmigu la pacon.

Trad. R. Rabenalt

Eŭgen Fomin

LENIN

Ĉion konis li, komprenis ĉion.
Landon detruitan kaj ĥaosan
li rekreis pere de l'genio
en palacon firman, grandiozan.

Kaj florados land' eterne juna.
lando tiel bela, tiel fama, —
frukto de l'inspiro lia suna,
kreo de la pen' kaj vorto flama!

(El la ukrainia: A. Logvin)

ERICH WEINERT

GERMANA PATRINO

Paris 1933

Vendrede ŝian filon ili kaptis for.
„Ne ploru do!“ Manon ŝian li rapide premis.
Ne ploris ŝi. Nur pala staris pro dolor' –
La sola fil'. Nur pala staris ŝi – kaj tremis.

Ŝi restis ĉe l' fenestro ĝis meznokta hor'
Kaj kuris poste al la policej'.
„Je l' sepa oni venis kaj lin premis for.“
„Hans Fiŝer? Jakobstrato ses? Ĉi tie ne.“

Ŝi kuris al policocentra pord'.
„Hans Fiŝer?. Ĉe ni ne estas registrita.“
„Ne registrita?“ Longe staris ŝi sen vort',
Pro timo pala. „Sed kien estas li metita?“

Nur fia rid': „Komplika la problemo.
Ja eble Tempelhof, Kolumbjadom'.“
Ŝi tien kuris, sin turnis al posteno:
„Hans Fiŝer, ĉu elvenis tiu hom'?“

Enestas tiom ja! Demandu ne!“
Ne cedis ŝi: „Mi estas lia panj'!“
„Demandu ĉe l'kvartala policej'!“
Nur pala staris ŝi: „Tie mi estis jam.“

La viro diris: „Fine iru plu!“
Al policej' reestis ŝia cel'.
Mateno helis. „Aĥ, vi serĉis ĉu?
Hans Fiŝer? Lin ni havas – en la ĉel'.“

La larmoj fluis kiel el la font'.
„Mi volus vidi lin, ĉu venos li?“
„Bedaŭre, ne,“ eksonis la respond'.
„Li mortis jam, lin ne rekonus vi.“

La panjo gapis. Nenion diris plu.
Kondukis oni ŝin al la aer'.
Velkinta staris ŝi en strata bru'
Kaj falis kiel peco de paper'.

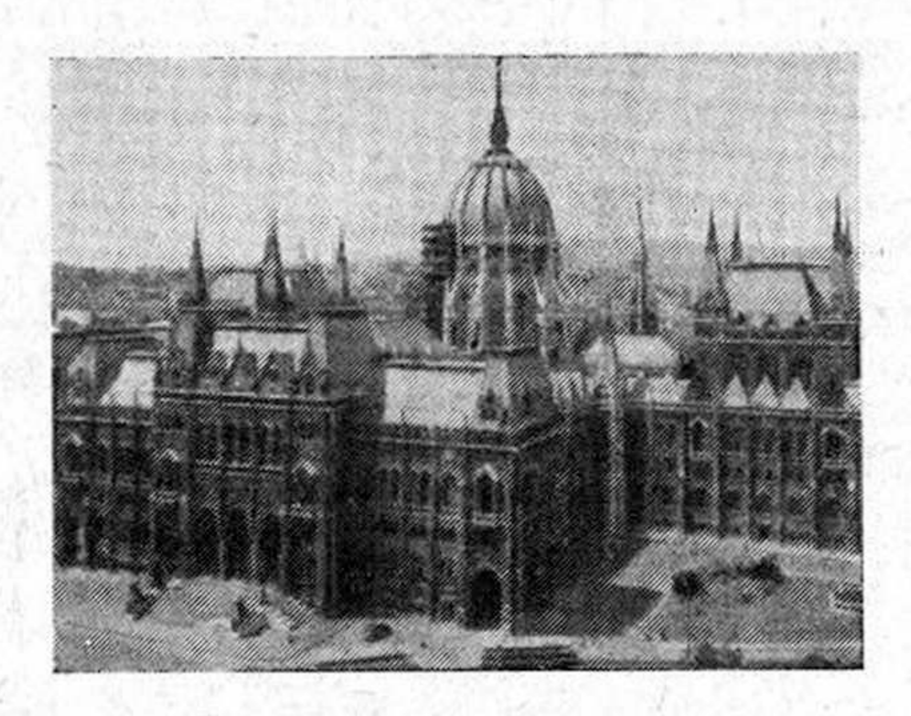
Ja mil patrinoj en la lando mortas.
Sed tago venos: Pro tempesta vent'
Naskiĝos en la koroj nova sent',
Kaj mil patrinoj anstataŭe portas
La flagojn de la filoj en la man',
Kaj ili venkos super la tiran'.

(Trad.: L. Ŝjodl) – CR –

Viszontlátásrá!

Jen la hungara vorto „ĝis revido" kaj ĉiu, kiu iam estis en tiu ĉi simpatia gastama lando, kies famo jam longe ne plu nur ŝuldiĝas al la fajra vino kaj la ne malpli fajro papriko, tiu uzos ĉi tiun simplan vorton ne nur kliŝe. Ĉar revidi li volas Hungarion, amika lando, kiu post 25 jaroj de liberiĝo el sub la faŝisma Horthy-reĝimo, surpaŝis sukcese la vojon de socialisma konstruo. El agrarŝtato, kiu iam por supraĵe pensantaj homoj nur vekis asocion kun vasta senreliefa Pusta, estiĝis industriŝtato kun evoluinta agrikulturo. La bone funkcianta eksporto de veturiloj, produktoj de la maŝina kaj elektroteknika industrioj kaj aliaj varoj, kiuj havas bonan reputacion en GDR, atestas pri la diligento kaj rapida progreso de la hungaraj laboruloj.

Jes — ankaŭ por mi la veturo al Budapest, marte ĉijare, estis revido kun bonaj amikoj, revido kun la simpatia danuba metropolo, kiu gastigis unu el la plej grandaj kaj sukcesaj Universalaj Kongresoj, fakto, ĉiam denove substrekita en amikaj interbabiloj aŭ oficialaj interparoloj, kiujn ni, delegitoj el la amikaj socialismaj landoj, povis partopreni okaze la jarkunveno de Hungara Esperanto Asocio.

Sed Hungario por mi estas ankoraŭ pli. Ĝi estas forta persona travivaĵo. 1961 estis la jaro, kiam mi, juna studento kaj ankoraŭ balbutante Esperanton, vojaĝis al mia unua leteramiko, al *Frederiko Nemes* en Budapeŝt-Czepel.

Ofte ni revidis nin en Budapeŝto, post tiuj semajnoj por mi neforgeseblaj. Eble li eĉ ne scias, ke ankaŭ lia influo min gvidis al la partio de la laborista klaso, li, malnova komunisto, simpla kaj simpatiega homo kun ĉarma familio.

Kaj jene post iom longa interrompo, ni revidis nin, ĝuste en la jubilea jaro. Kaj, same bone akceptite kiel antaŭ naŭ jaroj, mi denove sentis, tiu vorto „Viszontlátásra" iĝis forta kaj honesta deziro por ĉiuj, kiuj lernis ŝati kaj estimi la popolon de la maĝaroj.

D. Blanke

K. Kalocsay

SENREZERVE

Ho, kiel en la buba aĝ' mi flamis
por mia dolĉa patrolanda tero!
Rákóczi, Kossuth, Kvardekok, Libero!
Poemojn patriotajn mi deklamis.
Kiel malplene poste jam tamtamis
la vort' patrujo. Ĉar popolkarcero
mi ĝin ekkonis, kie el mizero
tri milionoj da almozuloj klamis.

Ĉe kies son' popolon oni tretis,
la Himnon el la buŝo mi forĵetis,
sed nun, ho kia sankta sensacio
revivi bubmemorojn, kanti verve
la Himnon apud la Internacio,
kaj vin, patrujo, ami senrezerve.

(1945)

Zwei Sitzungen des Zentralen Arbeitskreises Esperanto im Leninjahr

„So nützten sie sich, indem sie Lenin ehrten ...“

Die beiden Sitzungen des Zentralen Arbeitskreises Esperanto vom 14. 3. und 24. 4. 1970 bildeten in der Tat eine Einheit. Ging es doch darum, über Vorhaben, konkrete Arbeitsformen und Wege zu beraten, die dazu dienen, die inhaltlichen Aufgaben der Esperantisten im Leninjahr noch besser zu verwirklichen. Es ist daher folgerichtig, wenn am 14. 3. Bilanz für das Jahr 1969 gezogen wurde.

In vielen Bezirksarbeitskreisen, u. a. in Karl-Marx-Stadt, Potsdam und Dresden wurde eine gute Arbeit geleistet. In einigen Bezirksarbeitskreisen und -Gruppen gibt es aber noch ernste Mängel in der Leitungstätigkeit, und eine kontinuierliche und inhaltlich interessante Arbeit in den Gruppen ist noch nicht überall gewährleistet. Auch die Kurstätigkeit im Jahr 1969 konnte nicht überall genügen, wenn man bedenkt, daß der effektive Zuwachs an aktiven Esperantofreunden aus den Kursen für die Gruppen noch zu gering ist.

Allgemein konnte aber festgestellt werden, daß sich die Gruppenarbeit qualitativ verbessert hat. So erfolgt eine immer bessere Eingliederung der Esperantisten in die Arbeit des DKB, z. B. die sinnvolle Beteiligung an Vorhaben anderer Fachgruppen (Bezirkswandertage, Ausstellungen). Erwähnt werden muß besonders die Aktivität vieler Gruppen zur Unterstützung der Spendenaktion des DKB für das Krankenhaus „Viet Duc“. Dort, wo diese sinnvolle Eingliederung erfolgt ist und die Esperantofreunde an der Realisierung gesellschaftlich wichtiger und interessanter Aufgaben als Partner mitgewirkt haben, bleiben Erfolge und Anerkennung nicht aus (z. B. Riesa, Delitzsch, Schwerin).

Die Einschätzung der Arbeit des ZAK für 1969, die Bdfrd. *Rudi Graetz* gab, ließ erkennen, daß das vergangene Jahr sehr erfolgreich war. Die Arbeit im Rahmen des Welttreffens für den Frieden, das Auftreten der DDR in Helsinki, der wirksame Versand der DDR-Broschüre, die Kursusleiterseminare in Oybin und Neuendorf und vieles mehr konnten als gute Erfolge gebucht werden.

Als Hauptaufgaben für das Jahr 1970 stellte Bdfrd. Graetz heraus:

– *die politisch-ideologische und organisatorische Festigung der Kreisarbeitsgruppen und Bezirksarbeitskreise;*
– *die Erfassung, Organisierung und Aktivierung aller der Esperantisten, die sich noch außerhalb des DKB befinden.*

In sechs Bezirken werden im Leninjahr Erfahrungsaustausche durchgeführt und über die Verbesserung der Arbeit berichtet. Höhepunkt für 1970 wird das geplante erste DDR-Treffen der Esperantofreunde sein.

Bdfrd. *Detlev Blanke* äußerte einige Gedanken zur Verbesserung der Leitungstätigkeit, die sich in Übereinstimmung mit den Grundsätzen für die Leitungstätigkeit im DKB entwickeln muß. In manchen Bezirksarbeitskreisen und Kreisarbeitsgruppen ist die Einmannarbeit noch nicht überwunden worden. Dort steht die Aufgabenverteilung nur auf dem Papier. Das führt zu einer enormen Überbelastung und Ermüdung einiger weniger Freunde, verletzt das Prinzip der kollektiven Leitung und ist keine Gewähr für eine erfolgreiche und kontinuierliche Arbeit.

Der Bezirksarbeitskreis, bzw. sein Arbeitsausschuß, sollte mindestens sechsmal jährlich zusammentreten. Der Kontakt zu den Vorsitzenden der Kreisarbeitsgruppen muß ebenfalls kontinuierlicher und enger gestaltet werden. Ein weit verbreiteter Irrtum ist, daß nur ein sprachlich sehr versierter Esperantist im BAK oder in der KAG aktiv mitarbeiten könne. Entscheidend für die Arbeit als ehrenamtlicher Funktionär sind nicht so sehr die (zwar wünschenswerten) Fachkenntnisse, sondern vielmehr politische Fähigkeiten, Organisationstalent und Bereitwilligkeit zur Arbeit. Es gibt in einigen Bezirken und Kreisen Beweise für die Richtigkeit dieser Feststellung.

Der Arbeitsplan sollte von einer Aufzählung von Möglichkeiten zur Fixierung der jeweils nötigen und auch wirklich realisierbaren Vorhaben werden. Die Arbeit nach realistischen Schwerpunkten muß stärker durchgesetzt werden.

Im Zentralen Arbeitskreis Esperanto wurde eine Arbeitsgruppe Interlinguistik/Esperantologie gegründet, die unter der Leitung von Prof. Dr. Viktor Falkenhahn steht. Aufgabe dieser Arbeitsgruppe wird es sein, die wissenschaftlichen Interessen einiger qualifizierter Experten auf dem Gebiet der Interlinguistik und der Esperantologie zusammenzufassen und zur planmäßigen wissenschaftlichen Arbeit zu aktivieren. Dabei geht es um exakte wissenschaftliche und spekulationsfreie Aussagen über Probleme der Plansprache allgemein und speziell des Esperanto.

Die Sitzung am 25. 4. 70 in Leipzig stand ganz im Zeichen des Lenin-Treffens der Leipziger Esperantisten. Die interessanten und eindrucksvollen Ausführungen von *Otto Bäßler* über seine Begegnung mit dem Leninismus und das Gedicht von Bertolt Brecht „Die Teppichweber von Kujan-Bulak" ehren Lenin" (R. Boas) waren eine würdige Einstimmung der ZAK-Tagung. „Lenin ist mitten unter uns", sagte Otto Bäßler und wies auf die verpflichtenden Traditionen der Arbeiter-Esperantisten hin.

Aus den Berichten der Bezirksarbeitskreise über die Vorhaben bis 1970 wurde sichtbar, daß es viele gute Initiativen gibt unter dem Motto „Wir ehren Lenin durch die Tat".

Im Mittelpunkt der Diskussion standen Fragen der Verbesserung der inhaltlichen Arbeit in den Gruppen, die sehr viel gute Anregungen enthielt. Dazu wird in einer der nächsten Nummern des Mitteilungsblattes ausführlich berichtet werden. Auf die Haltung des Zentralen Arbeitskreises zu den internationalen Esperanto-Organisationen eingehend, betonte Bdfrd. Blanke, daß sämtliche Beziehungen und Kontakte z. B. zur UEA oder TEJO nur über den Zentralen Arbeitskreis geregelt werden.

Für eine Mitarbeit einer DDR-Organisation in nichtstaatlichen internationalen Organisationen gelten die herrschenden gesetzlichen Bestimmungen. Die Anerkennung der DDR als gleichberechtigter und souveräner Staat ist Voraussetzung für eine jegliche Mitarbeit.

Bdfrd. Graetz zeigte am Abend vor Leipziger Esperantisten seinen interessanten Lichtbildervortrag über die VAR.

Am Sonntag besuchten die Mitglieder des ZAK und Leipziger Esperantisten die Lenin-Gedenkstätten in der Rosa-Luxemburg-Straße und in Leipzig-Probstheida (Iskra). Beide Gedenkstätten vermittelten einen sehr lebendigen Eindruck über das Wirken von W. I. Lenin, ein Wirken, das unsere Epoche entscheidend beeinflußt. Der sowjetische Esperantotonfilm mit Dokumentaraufnahmen über Lenin bildete einen würdigen Abschluß des Bezirkstreffens der Leipziger Esperantisten anläßlich des 100. Geburtstages von W. I. Lenin.

—e

ANTONIO BALAGUÉ

1912 – 1970

Vere ŝokiga sciigo trafis la progresivajn fortojn de la tutmonda esperanto-movado. La fondinto de Mondpaca Esperantista Movado, kamarado Antonio Balagué nin forlasis la 13. 5. 1970 en aĝo de 58 jaroj por ĉiam.

Elmigrinto el la faŝisma Hispanio li aŭstriĝis kaj aktive partoprenis la internacian porpacan batalon. Kiel sperta kaj fervora esperantisto Antonio Balagué ekkonis la neceson arigi tiujn esperantistajn fortojn, kiuj ne nur platone sed per agoj konkretaj volis batali por la monda paco. Je lia iniciato 1953 en St. Pölten/Aŭstrio estis fonditaj MEM kaj ĝia organo „Paco".

Transpreninte ĉiujn gravajn funkciojn de la ĝenerala sekretario ĝis la centra administranto (laste) k-do Balagué estis unu el la ĉefaj motoroj en tiu ĉi grava esperantista organizo.

Ni plurfoje havis la agrablan eblecon kontakti nian neforgeseblan kamaradon en Vieno (1965), Budapest (UK 1966) kaj dufoje lastjare okaze de la Monda Asembleo por la Paco. Denove lia iniciato estis ĉefe la kaŭzo de la prestiĝhava partopreno de MEM en tiu mondsignifa kongreso.

Kiel modeste li skribas: „Agoj kaj kreaĵoj estas pli verkaĵo de la cirkonstancoj ol verkoj de homoj. Kiam la cirkonstancoj montras neceson, aperas homoj, kiuj klopodas uzi tiujn cirkonstancojn por atingi la necesajn celojn" (Kio estas MEM? represo al Paco 173, 1968, pĝ. 12) kaj unu el tiuj homoj estis nia kara Antonio Balagué. Ni pluportu la torĉon!

MEM-Sekcio de GDR

Pri Lenin-legendo

Pri diversaj okazaĵoj kunlige kun V. I. Lenin ekzistas multaj legendoj, kiuj evoluis pro malĝustaj rememoroj, pro falsaj prezentoj de faktoj, troigoj aŭ trunavaj informoj. Nur unu el la multaj estas la legendo pri la eldiro de Lenin pri Esperanto. Petinte la instituton de marksismo-Leninismo ĉe la Komunista Partio de Soveta Unio en Moskvo Centra Laborrondo ricevis detalan ateston, ke ekzemple la memoroj de Ints Ĉaĉe pri la eldiroj de Lenin kaj sia laŭdiro simpatio por Esperanto neniel estas dokumente prueveblaj. Ekzistas neniuj dokumentoj, kiuj pruvas, ke Lenin simpatiis Esperanton. Same ankaŭ mankas tiuj pri negativa sinteno. Ni tial tre insiste petas ciujn esperantistojn, ne uzi la konatajn asertojn. Ni ne povas dokumente pruvi ilin, kaj ridindigo, ja perdo de fidindeco estus la natura sekvo, se ni laboras kun nepruveblaj „citaĵoj". Kaj tion ja certe neniu volas. Ni publikigos en „der esperantist" detalan prezenton de la problemo.

La Red.

2 sowjetische Tonfilme in Esperanto

a) Das Leben Lenins (Dokumentarfilm)

b) Dagestaner Ballade (über die Entwicklung eines kaukasischen Dorfes).

Je Film etwa 30 Minuten, 16 mm Lichtton.

Bestellungen sind rechtzeitig an den Zentralen Arbeitskreis Esperanto der DDR im Deutschen Kulturbund 108 Berlin, Charlottenstraße 60, zu richten.

Danko

Al ĉiuj skribintoj, kiuj esprimis al ni interesajn opiniojn pri la GDR-libro, ni diras ĉivoje nian tre koran dankon petante komprenon pro tio, ke ni ne povas respondi al ĉiuj.

Centra Laborrondo Esperanto de GDR en Germana Kulturligo

LA GAZETARO PRI NI

„Werftstimme“ (Warnow-Werft, Warnemünde) de post 20-2-70 serio pri laborista Esperanto-movado, same 6-3-70, 10-4-70.

„Märkische Volksstimme“ (Potsdam) 5-2-70 mencio de Esperanto-eksponaĵoj en loka muzeo de Neuruppin, 8-4-70 varbo por nova kurso.

„Sächsische Zeitung“ (Dresden) 9-1-70, 16-1-70 du iom ampleksaj artikoloj „Kio estas Esperanto“ de Rudi Graetz.

„Volkswacht“ (Gera) 8-11-69 sufiĉe ampleksa „Amikeca renkontiĝo de esperantistoj“. 13-3-70 pri junulara aranĝo.

„Kulturspiegel“ (Rostock), Februar 1970 „Arbeitsgemeinschaft Esperanto“ de W. Plate, bona kaj detala prezento.

„Schweriner Volkszeitung“ 7./8.-2-1970 „Kio estas Esperanto“, bona enkonduko.

„Aufwärts“ (Chem. Werke Buna) 10-2-1970 „Esperanto – ilo por informado kaj interkompreniĝo“ tre lerta kaj ampleksega artikolo de G. Brutscheck.

„Freies Wort“ (Suhl) 31-2-70 „Esperanto-popolliga“

„Sächsische Zeitung“ (Dresden) 1-4-70 pri Leninaranĝo.

„Leipziger Volkszeitung“ 7-4-70 „Popola amikeco-ilia celo“ bona prezento pri nia laboro.

„Wochenpost“ n-ro 16/1970 „Welthilfssprache Interlingua“, iu fuŝa informo pri Interlingua, sed bona atentigo, ke la sola grava planlingvo nur estas Esperanto.

„Abendzeitung“ (Leipzig) 14-4-70
„Honora loko por ruĝa flago“, mencio de Esperantokongreso 1926 en Leningrad.
Ni estas certaj, ke pli multaj gazetoj raportis pri nia laboro. Bv. ĉiam sendi al ni la eltranĉojn.
Bv. atenti: Uzinaj gazetoj volonte akceptas interesajn artikolojn pri Espo. Verku nur seriozajn artikolojn sen troigoj. Prezentu aktualaĵojn (ekz. pri kontaktoj al Soveta Unio, Vjetnamio ktp.), montru la praktikan taŭgecon de Esperanto en la politika laboro. Se necese montru al la redaktoroj la GDR-broŝuron; „der esperantist“, „Paco“ kaj aliajn taŭge elektitajn materialojn. Tiam la sukceso certe ne malestos. Red.

Centra Laborrondo aĉetas ĉiuspecajn Esperanto-librojn ankaŭ gazetojn malnovajn. Antaŭ ol sendi la materialon faru al ni ofertojn. CLR

4. Zirkelleiterseminar in Neuendorf

Aus fast allen Bezirken der DDR trafen sich vom 17. 1. - 22. 1. 1970 28 Kursleiter und ehrenamtliche Funktionäre der Esperanto-Gruppen im Deutschen Kulturbund zum bisher 4. Esperanto-Zirkelleiterseminar. Es waren anstrengende, aber sehr lehrreiche Tage für alle Beteiligten. Dafür sorgten die interessanten Vorträge, die von qualifizierten Referenten vorgetragen wurden. Es waren folgende Themen: *„Die Verwirklichung der Lehren Lenins in der Deutschen Demokratischen Republik“*. Zu diesem Thema sprach *Prof. Dr. Arnold Reisberg* vom Institut für Marxismus-Leninismus beim ZK, übrigens während der 20iger Jahre selbst aktiver Arbeiter-Esperantist in Österreich. Einzigartig gegliedert und prägnant dargeboten, gab Prof. Reisberg einen Überblick über das Neue, das den modernen Marxismus unserer Epoche, den Leninismus ausmacht. Ein Referat, das durch seine hohe Gedankentiefe und lebendige Darstellung, seinen ständigen Bezügen zur Gegenwart jedem Seminarteilnehmer sehr viel gegeben hat

Antwort auf viele Fragen, die sich im Zusammenhang mit der Niederlage der CDU und dem Sieg der SPD bei den letzten Bundestagswahlen ergeben haben, gab Herr *Lothar Wenige*, der die Regierungserklärung von Willi Brandt den bisherigen politischen Schritten der SPD-Regierung gegenüberstellte.

Die herzlichen Grüße des Hanoier Esperantoklubs überbrachte den überraschten Seminarteilnehmern der ehemalige Kulturattaché der DDR in der DRV, *Klaus Matzke*, der während seiner Dienstzeit sehr enge und freundschaftliche Verbindungen zu diesem bewundernswürdig aktiven Esperanto-Klub hatte. Seine mit Lichtbildern und aus der DRV mitgebrachten Gegenstände (u.a. amerikanische Kugelbomben und Kleinstraketen) veranschaulichten Darstellungen fanden größtes Interesse und machten deutlich, wie gewaltig die Opfer dieses vietnamesischen Volkes sind, die seit Jahren der stärksten und brutalsten imperialistischen Macht der Erde trotzen.

Der *„Unterrichtsstunde, ihrer Vorbereitung und Durchführung“* diente das Referat und die sich anschließende Probelektion von *Dr. Till Dahlenburg*. Seine methodisch sehr illustrativen Ausführungen ließen deutlich werden, daß eine Esperanto-Unterrichtsstunde zu einem Erlebnis werden kann, aber nur eine gründliche und vielseitige Vorbereitung ihren Erfolg gewährleistet. Das sicher umsomehr, als die wenigsten Esperanto-Kursleiter über die entsprechende pädagogisch-methodische Bildung verfügen. Zur „Entidolisierung“, aber Würdigung der ohne Zweifel sehr verdienstvollen Persönlichkeit Dr. Zamenhofs diente der Vortrag von *Rudi Graetz*, dem Vorsitzenden des Zentralen Arbeitskreises Esperanto. Der Vortrag *„Dr. Zamenhof — kritisch“* zeigte die klassenmäßig und durch die Erziehung bedingten ideologischen Positionen Zamenhofs, der als bürgerlicher Humanist die wahren Entwicklungsgesetze nicht kannte. beim Entwurf seiner Sprache aber, sicher unbewußt, materialistische Grundsätze befolgte.

Sprachlichen Fragen des Esperanto waren zwei Vorträge gewidmet, die der Sekretär des ZAK, *Detlev Blanke*, hielt. Die Darstellung der *„Prinzipien der Wortbildung in Esperanto“* vermittelte einen Eindruck von den Möglichkeiten einer semantisch genauen Analyse der Wortbildungen und

ihrer großen Flexibilität, die in manchen Bereichen weitaus größer ist als bei den Nationalsprachen.

Dem *„Ausdruck von Gefühlen in Esperanto“* war der zweite Vortrag gewidmet, der als Grundlage das berühmte Büchlein „Esprimo de sentoj“ von E. Privat benutzte. Es wurde deutlich, daß Esperanto in vielen Punkten ähnliche Ausdrucksmittel wie die Nationalsprachen benutzt, jedoch im Bereich der Wortbildung über weitaus mehr Möglichkeiten verfügt.

„Die VAR im Bild“ präsentierte *Rudi Graetz*, der als Handelsrat dieses Land häufig bereiste und anhand eindrucksvoller Lichtbilder über Landschaft, Kultur und Wirtschaft dieses ständig von Israel bedrohten arabischen Landes berichtete. In seiner Analyse der internationalen Esperanto-Organisationen, ihrer Struktur und ideologischer Position legte *D. Blanke* die Prinzipien klar, auf deren Grundlage (z. B. der Respektierung der DDR als gleichberechtigter souveräner Staat) eine Zusammenarbeit zwischen dem ZAK und den internationalen Esperantoorganisationen möglich ist. Daß es kein „Germanio“ gibt, sondern seit 20 Jahren zwei selbständige deutsche Staaten, sollte auch besonders bei Organisationen begriffen werden, die so viel von Neutralität sprechen.

Mehr Zeit als bei den vorhergehenden Seminaren stand dem Erfahrungsaustausch zur Verfügung, was sich als sehr wichtig erwies. Hervorgehoben sei der Diskussionsbeitrag von *Dr. Hans Eichhorn*, der anhand sehr interessanter Quellenstudien und durch Dokumente nachweisen konnte, daß es in der Legende um Lenins Ausspruch über Esperanto sehr viele Unwahrheiten und krasse Widersprüche gibt, die dringend von einer weiteren Verwendung des bisher quellenmäßig nicht nachweisbaren angeblichen Ausspruches Lenins abraten lassen.

Das Seminar war vielseitig und interessant. Die Unterbringung erfolgte in komfortablen Bungalows. Leider fehlten aufgrund der räumlichen Verhältnisse gesellige Veranstaltungen und die vielen interessanten Gespräche, wie sie für die ersten drei Seminare typisch waren. Das sollte für das 5. Seminar, das voraussichtlich im Oktober 1970 stattfindet, beachtet werden.

Partopreninto

Eroŝenko en la ukraina lingvo

En la pasinta jaro ĉe la ukraina eldonejo „Molodj“ aperis 260-paĝa kolekto el la verkoj de la mondvagulo-esperantisto V. Eroŝenko, kiu estas unu el la plej interesaj figuroj de nia literaturhistorio. La volumon — kiu aperis en 65 000 ekzempleroj-redaktis kaj tradukis el Esperanto al la ukraina lingvo Nadja ANDRIANOVA. Ŝi verkis ankaŭ longan, 28-paĝan, enkondukan eseon, en kiu multe estas pritraktata ankaŭ el la esperantista kariero de la aŭtoro. Kiel s-ino Andrianova, tiel ankaŭ la eldonejo „Molodj“ faris grandan servon al nia movado per la aperigo de la volumo: tiu ĉi libro ja pli ol cent informaj prelegoj pruvas la ekziston de la Esperanta literaturo. La titolo de la kolekto estas „Kvitka Spravedlivosti“ (Floro de Justeco), ĝi kostas 61 kopekojn.

(Komparu la longan artikolon pri Eroŝenko en la GDR-eldono de „Paco“ 1970, verkita de Otto Bäßler)

Ni plibonigu nian stilon!

Daŭrigo de „de“ nro 34/35 kaj fino

La vortaro

Tiel kiel la lingvo pro la ĉiutage uzado per multaj milionoj de personoj konstante ŝanĝiĝas kaj evoluas, tiel ankaŭ, kvankam malpli rapide, la lingvo internacia. Tio estas normala kaj montras la prosperon de Esperanto.

Lingvo kiu estas parolata de tre malsamaj personoj vivantaj geografie malproksime unuj de aliaj riskas disevolui. Por eviti degeneron de la lingvo internacia, Zamenhof starigis la principon pri la netuŝeblo de la Fundamento, kaj la Lingva Akademio, agnoskata kaj respektata de ĉiuj, savgardas la unuecon de la lingvo.

Tamen estas nekontesteble ke la vortaro de la lingvo devas riĉiĝi. Tio ne sole koncernas la teknikan vortaron pri kies eĉ urĝa neceso de kompletigo ne ekzistas dubo. Ĝi senĉese kaj rapide ampleksiĝas marŝante egalpaŝe kun la progreso de la tekniko kaj scienco. En tiu fako kompetentuloj en kelkaj landoj laboras individue kaj kolektive.

Mi aludas ekspresе la terminaron de nia ĉiutaga vivo socia, politika, ekonomia, kultura. La vivo kreas novajn nociojn kaj la terminojn adekvatajn. Tiuj novaj vortoj penetras en la vortaron kiel neologismoj, vivas modeste, ec timige, kelkafoje venkas, ĝeneraliĝas ĝis kiam la tre konservativa Akademio ilin oficialigas aŭ forĵetas. Mia demando estas: Ĝis kie ni povas adopti neologismojn? Mi pensas ke neologismoj, t. e. vortoj neoficialaj, devas esti uzataj kiam vera neceso ilin trudas, ke troa riĉigo de nia vortaro *aktuale* ne estas utila, eĉ nerekomendinda, ke nur post adopto per la internacia publiko ni povas demandi ilian oficialigon.

Novaj terminoj

La admirinda vietnama popolo kiu depost preskaŭ 30 jaroj seninterrompe luktas por sia libero kaj ŝtata sendependeco trovas la energion eldoni esperantajn revuojn kaj literaturon. En tiuj eldonaĵoj novaj terminoj kaj vortokreaĵoj aperas, ofte rilate al la militaktiveco en tiu ĉi lando. Certe, tiuj novaj vortoj ne estas simplaj eltrovaĵoj sed ĝenerale havas internaciajn radikojn, kiel ekzemple: *mitrali, defio, korpuso, helikoptero, manovro, enfiltrado, puntrudi, paffali, meti en fiasko, surtreti la regulojn, rastita regiono, rastoperacio ktp.*

En „Nuntempa Bulgario“ ni trovis kelkajn terminojn kiuj nin koncernas pro la simileco de la bulgara kaj nia ekonomio kaj socia sistemo, ekzemple:

Matura socialista socio	entwickelte sozialistische Gesellschaft
scienca gvidado	wissenschaftliche Leitungstätigkeit
nacia enspezo	Nationaleinkommen
fundamenta fonduso	Grundmittelfonds
vastigita reproduktado	erweiterte Reproduktion
plialtigita laborproduktiveco	höhere Arbeitsproduktivität
konsumvaroj	Konsumgüter
kombinumo	Kombinat
ekonomia kŭnordigo	ökonomische Koordination
ekonomia efekto	ökonomischer Nutzeffekt
vivadaj servoj	Dienstleistungen

Daŭrigo paĝoj 21/22

Curt Kessler

Deutsche Redensarten und Redewendungen in Esperanto III

besser / ... ist ... certa vojo; bona vojo! **... gesagt** pli ĝuste; **...e Leute** mezklasaj homoj; bonklasuloj; bonklasaj homoj; **sich eines ...en besinnen** ŝanĝi sian opinion al plibono; veni al pli bona opinio;
Besserung / im Befinden ist eine ... eingetreten la farto pliboniĝis;
beste / aufs ... plej bone; **der erste ...** la unua renkontita; **das ... ist gerade gut genug** nur la plejbono estas sufiĉe bona; **das ... zuletzt** bona vino al la fino; **zum ...n** (viaj aferoj ne marŝas) tre bone; **zum ...n halten** mistifiki; **in den ...n Jahren sein** esti en plej bona ago; **zum allgemeinen ...n** en la publika intereso; por publika utilo (profito); **etwas zum ...n geben** regali per; prezenti (rakonti) ion;
besteh/en / mit diesem Gehalt kann ich nicht ...en tiu salajro ne sufiĉas por mia vivteno; **die Schwierigkeit ...t darin** kuŝas;
bestell/en / haben Sie nichts an mich zu ...en? ĉu vi ne havas ion por diri al mi?; **sein Haus ...en** ordi siajn aferojn ; **es ist schlecht um ihn ...t** liaj aferoj (lia sanstato) estas kadukaj; **auf ...ung arbeiten** labori laŭ mendo(j);
bestimm/en / ...t rechnen auf certe kalkuli je; **zur ...ten Stunde** en fiksita horo;
bestr/eichen / (milit.) ...ichener Raum atingebla spaco;
Besuch / ich bin zu ... mi vizite restadas tie ĉi;
Betracht / außer ... lassen lasi flanke; **in ... kommen** esti konsiderinda; **in ... ziehen** konsideri;
betreffen / was mich betrifft mi por mia part(i)o; miaflanke mi ...;
Betrieb / in ... sein funkcii;
Bett / Scheidung von Tisch und ... separo; **das ... hüten** resti en la lito; **zu ... bringen** enlitigi;
betteln / am ...stab sein esti almozisto, almozpeti;
Beute / ... machen rabakiri; **auf ... ausgehen** (iri por) serĉi rabaĵon;
bewandt / damit ist es so ... la afero estas jena; **unter so ...en Umständen** konsiderante tiujn circonstancojn; **damit hat es eine andere ..nis** tiu afero estas tute alia;
bewegen / endlich ließ er sich dazu ... cedis;
bewenden / lassen wir es dabei ..! tio sufiĉu!
bewert/en / seine Arbeit wurde mit Note 1 ..et al lia laboro oni atribuis la unuan noton;
bewußt / sich seiner Unschuld ... sein scii, ke oni estas senkulpa; **ich bin mir nicht ..., daß** me ne scias (memoras), ke; **sich einer Sache ... werden** konsciiĝi pri;
bezahl/en / was habe ich zu ...en? kiom mi ŝuldas?; **sich für etwas ...t machen** preni sian pagon;
bezieh/en / sich ...en auf rilati; celi; koncerni; **in jeder ...ung** ĉiurilate; ĉiukaze;
Bezug / in ... auf responde al; rilat(ant)e al; **...nehmend auf** responde al; rilat(ant)e al;
biegen / auf ... oder brechen bone aŭ malbone; la decida momento;
biet/en / das lasse ich mir nicht ...en tion mi ne toleras; **j—n die Spitze ...en** malcedi; **j—n etwas ...en** prezent ion belan al iu; **wer ...et mehr?** kiu pagos pli?
Bild / die Geschäftslage bietet ein trübes ... malĝojigan aspekton; **sich ein ... machen von** fari al si imagon pri; **ein ... von einem Mädchen** bela kiel bildo; **in ...ern sprechen** metafore paroli;
billig / das kann man ...erweise verlangen oni juste rajtas postuli tion;
Binde / er hat einen hinter die ... gegossen li tralavis sian gorĝon; li esploris iom la fundon de la glaso;
binnen / ... kurzem post nelonge;
bitter / bis zum ...en Ende ĝis terura katastrofo;
blank / ... sein esti senmona; **... ziehen** eltiri (nudigi) la sabron; **auf der ...en Erde** sur la nura (nuda) tero;
blaß / er hat keine ...e Ahnung li havas nek scion nek supozon;
Blatt / kein ... vor den Mund nehmen paroli malkaŝe; la diablon nomi diablo; **vom ... spielen** ludi laŭ unua vido;
blau / ... machen postfesti (lunde); festi postdimanĉon; **ins ...e hinein leben** ventanime vivi; **er lügt das ...e vom Himmel herunter** li mensogas kiel kalendaro; li mensogas kiel funebra parolo; li mensogas maŝine; li mensogas ke la plafono (muroj) krakas; **j—n ...en Dunst vormachen** konstrui al iu kastelon sur la luno; blagi; **mit einem ...en Auge davonkommen** elveni kun malgranda malprofito; sin elsavi kun nuraj lezoj;
Blick / auf den ersten ... unuavide; **wo er sich ...en läßt** kie ajn li aperas; **mit scheelen ...en betrachten** envie; malfavore;

blind / ... drauflosschlagen kvazaŭ blinde (senracie, senpripense) bati; **...es Ende** fermita (senelira) fino;
Blitz / wie vom ... erschlagen fulmtrafite; **wie ein ... aus heiterm Himmel** kvazaŭ tondro ekbatus el klara ĉielo; kvazaŭ el aero al tero; ne esperite, ne sonĝite;
bloß / mit ...em Kopfe nudkape;
Blume / durch die ... sprechen paroli alegorie (alude); **ich bringe dir meine ...! (Trinkspruch)** al via sano la unua guto!;
Blut / immer ruhig ...! ĉiam trankvile!; malsanguine!; **das macht böses ...** tio ŝokas (cagrenas); tio kaŭzos nebonan reagon; **das liegt ihm im ...** tio estas en lia naturo; **... vergießen** verŝi sangon;
Bock / den ... zum Gärtner machen preni ŝteliston kiel gardiston; **ins ...shorn jagen** tromptimigi (forblufi); minaci per fingro en la poŝo;
Boden / gewachsener ... natura grundo; **zu ... gehen** fali teren; kolapsi; **Grund und ... besitzen** posedi terparton; **zu ... sinken** surfundiĝi; **zu ... werfen** terenĵeti; **in Grund und ... verdorben** absolute ...;
Bogen / in Bausch und ... bloke; ne faranta diferencon
böhmisch / das sind mir ...e Dörfer mi aŭskultas tion kiel ĥinan predikon; tio estas por mi volapukaĵo; kiel ŝtipo; malsaĝulo de ĉiuj flankoj; kapo kun herbo sen guto da cerbo;
Bohne / keine ...! neege! **das geht übers ...nlied** tio superas ĉion; **dumm wie ...nstroh** mankas klapo en sia kapo; malsaĝa;
Bombe / das steht ...nfest tio estas certega (absolute certa);
Bord / an ... gehen suriri la ŝipon; **von ... aus** de sur la ŝipo;
böse / ich habs nicht ... gemeint mi ne havis malbonan intencon; **etwas ...s im Schilde führen** havi malbonan intencon;
Brand / in ... stecken ekbruligi; **in ... geraten** ekbruli;
brauch/en / das ...t niemand zu hören ne estas utile, se iu aŭdas tion; **du ...st nicht zu fürchten, daß** ne estas kaŭzo por timi, ke; **du ...st es ja nicht zu tun** ne estas ja necese, fari tion;
Brautschau / auf ... gehen (iri por) serĉi edzinon;
brechen / das wird ihm den Hals ... tio ruin- (pere-)igos lin; **eine Sache übers Knie ...** agi tro rapide; **seine Augen ...** estingiĝas; **ich habe mit ihm gebrochen** mi ĉesigis la rilatojn al li; **gebrochene Zahl** frakcio; **gebrochen deutsch reden** malperfekte;
breit / weit und ... proksime kaj malproksime; **eine Sache ... treten** detalege parol(aĉ)i pri; **sich ... machen** sin larĝe instali; **der ...e nach** laŭlarĝe;
brenn/en / das Geheimnis ...t ihm auf der Zunge ... brulas sur lia lango; **es ...t!** fajro!; **was dich nicht ...t, das blase nicht** ne estingu la fajron, kiu vin ne bruligas; **ich habe mich gebrannt** mi brulvundis min;
Brett / ein ... vorm Kopfe haben esti kvazaŭ (kiel) blinda; **auf einem ... zahlen** per unu fojo; **einen Stein im ... haben** esti favorata de; **Schwere...!** fulmotondro!; **das Stück ging über die ...er** estis prezentata;
Brief / j—n ... und Siegel geben firme certigi iun;
Brille / er betrachtet alles durch seine ... li mezuras ĉion laŭ sia metro (mezurilo); li rigardas ĉion tra sia persona vitro;
bringen / (Radioansage:) **wir ... jetzt** ni dissendas nun; ni transmisias nun; **etwas widerrechtlich an sich ...** senrajte havigi al si; senrajte akiri ion; **auf den Markt ...** eldoni por vendo; **zur Welt ...** naski; **zu Papier ...** surpaperigi; **den Schüler vorwärts...** progresigi lernanton; **er kann es noch weit ...** li povas fari bonan karieron; **auf die einfachste Form ...** redukti; **in Gang ....** (ek)funkciigi; **j—n auf den Gedanken ...** inspiri iun al ideo; **aus der Fassung ...** konfuzi iun; **in schlechten Ruf ...** malbonfamigi; **Ware an den Mann ...** trovi aĉetanton por; **ein Mädchen an den Mann ...** edzinigi; **die Umstände ... es mit sich, daß** estas sekvo de la cirkonstancoj, ke; **Hilfe ...** helpe veni; **j—n um sein Geld ...** igi iun perdi sian monon; **Geld unter die Leute ...** circuligi monon; **eine Sache vor Gericht ...** altribunaligi aferon; **zu Bett ...** enlitigi; **etwas nicht übers Herz ...** mia koro ne permesas; **er brachte es dahin, daß** li atingis, ke; **er brachte die Rede auf etwas anderes** li turnis la konversacion al io alia;
brocken / er hat nichts zu ... und zu beißen al li restas nenio absolute, nek por mordi, nek por gluti;
Brot / er hat sein sicheres ... li havas certan porvivaĵon (enspezojn); **wes ... ich esse, des Lied ich singe** kies gasto mi estas ties feston mi festas; **j—n den ...korb höher hängen** iun butonumi malvaste; enpremi en funelon; teni per fera mano;
Brüche / in die ... gehen rompiĝi; **in die ... kommen** fiaski; veni en embarason (malfacilaĵojn);
Brücke / eine ... schlagen konstrui ponton;
Bruder / er ist beinahe mein ... li estas preskaŭ mia frato; nepo de kuzo de onklo de konato; ni estas parencoj per Adamo; (Fortsetzung auf Seite 19)

dosier-o Dossier 1. Aktenbündel 2. (jur.) Vorstrafenliste; **--ujo** Aktenordner
dot-o 1. Aussteuer, Heiratsgut 2. (ererbte) Anlage, Talent, **natur--o**
doz-o Dosis, Einzelgabe bestimmter Menge
dragon-o (mil.) Dragoner
draĵ-o (bot.) Wurzelschößling, -trieb; **--plantado** Schößlingsvermehrung
dram-o Schauspiel, aufregendes Ereignis
dravid-a a. **melanezi-a raso** Dravidische o. melanes. Rasse
drezin-o Draisine
driad-o Dryade (Baum o. Waldnymphe)
drog-o Droge
drom-o 1. (sp.) Rennplatz, -halle 2. (jur.) Spur
dromaj-o, a. **emu-o** Emu (zoo. Dromaeus)
drozer-o Sonnentau (bot. Drosera)
drup-o (bot.) Steinfrucht; **--arboj** Steinobstbäume
druz-o Druse 1. (min.) Kristallfamilie 2. (bot.) in Zellen eingelagertes Kristall 3. (rel.) Sektenanhänger Syriens, nahe dem Drusengebirge
dual-a (bot.) paarig; (gr.) **--o** Zweizahl (im Griech. und Hebräischen
dualism-o 1. (fil.) Dualismus, Zweiheitslehre (Ggs. Monismus) 2. (pol.) Rivalität zweier gleichstarker Mächte
duet-o (muz.) Duett
dugong-o Seekuh, -jungfer (zoo. Dugong)
dukt-o 1. (tek.) Leitung, Linie 2. (biol.) Dukt, Leitungsröhrchen
duktil-a duktil, dehn-, streck- o. schmiedebar
dup-o naiver, leicht täuschbarer Mensch; **--i** düpieren, foppen
dupleks-a (el.) Duplex, zweifach brauchbar, in beiden Richtungen brauchbar
duplikat-o Duplikat, Zweitschrift, ...stück
dur-o Duro, (span. Silbermünze) = **5 pezetoj**
duŝ-o Dusche; **--ejo** Duschbad
duumvirec-o, (duumvirato) (hist.) Zwölferherrschaft

E

ebul-o Zwergholunder (bot. Sambucus ebulus), spec. de **sambuko**
-ed- (Wissenschaftl. zool. Suffix) bezeichnet Tiere als zu der genannten Familie gehörig: **la genro fringo apartenas al la paseredoj** (Sperlingsvögel)
edif-i (rel.) erbauen, den Geist erheben; **--a** ...lich
edikt-o Edikt, Verordnung Erlaß, ä. **dekreto, ukazo**

Komplementa Vortaro III

Walter von Waldowski

brankard-o 1. Doppel- o. Einspännerdeichsel 2. Bahre, Krankentrage
bras-i (Bier) brauen
al **brasik-o: --sinapo** Schwarzer Senf (B. niger); **burĝon--o** Rosenkohl; **flor--o** Blumenkohl; **--papilio = pieriso** Kohlweißling
bravur-a bravurös, mit Mut u. Können; **--ajo** Bravurstück
brelok-o Berlocke, Schmuckanhänger für Ketten
brems-i bremsen
brev-o 1. Breve, kurzes päpstl. Schreiben 2. Schiffspaß 3. **--eto** Bestallungs-, Ernennungsurkunde
briĝ-o (sp.) Bridge(spiel)
brik-o Ziegel- o. Backstein; kp. **adopo; pavim--o** Schlackenpflasterstein; **--ostampo** (filat.) Balkenstempel
bril-i glänzen
briton-a lingvo Britonisch, kelt. Sprachzweig, kp. **gojdela,** al tio **kimra, kernova k. bretona lingvoj**
brozim-o, (-simo) Brotnußbaum (Brosimus)
bru-i lärmen, brausen; **sen--igilo** Schalldämpfer, kp. **obtuzilo**
brul-i brennen; **plata, ronda, papilia --ilo** Flach-, Rund-, Schmetterlingsbrenner; **--gusta** (Kk.) angebrannt; **--alkoholo** Brennspiritus; **--umo** (path.) Entzündung; **„--arbedo** Brennender Busch (Dictamnus); **--palmo** Brennpalme (bot. Caryota) a. karioto
brusk-i brüskieren, vor den Kopf stoßen. hart anfassen; **--a** brüsk
brust-o Brust; **--naĝi brustschwimmen**
brut-o Vieh (Haustier)
brutal-a brutal, roh, gemein, rücksichtslos, unmenschlich
bub-o 1. Bube, ausgelassener Junge; 2. Bube (im Kartenspiel) a. **fanto; --ino** Wildfang, keckes Mädel
budit-o, a. flava motacilo Gelbe Bachstelze (Motacila Budytes)
bugl-o (muz.) Bügel- o. Signalhorn
buk-o 1. (Kl.) Schnalle; **--i** (zu)schnallen, **al-, fiks--i** fest..., an...; **de--i, mal--i** ab..., los...; **dis--i** weiter..., **--dorno** dorn 2. Boccostrauch (bot. Barosma)
bukl-o Locke
al **bul-o: --kukoj** Pfannkuchen, Berliner Bälle, a. **benjetkukoj**
bulimi-o Heißhunger. Gefräßigkeit, Bulimie
bum-o (mar.) Baum, Spiere; **--busprito** Klüverbaum; **karga a. leva --o** Last- o. Hebebaum; **vela --o** unterer Segelbaum
bumerang-o Bumerang, Kehrwiederkeule

bunkr-o (mil.) Bunker
bunt-a = **multkolora; „--faŭko“** Buntrachen (bot. Nemesia)
burnus-o (Kl.) Burnus. (arab. Kapuzenmantel)
burs-o Börse, (am Gürtel getragener Geldsack)
buŝ-o Mund; **--ajo, --peco** (muz.) Mundstück; **en--ajo** Gebiß (e. Pferdezaumes)
buŝel-o (engl.-amerik. Maß, 35—36 l) (franz. 10—13 l)
but-i behäufeln (Kartoffeln o. ä.); **--ilo** (Kartoffel)Hacke
butom-o Wasserliesch, Schwanenblume (Butomus)

C

cedrel-o Zedro-, Surenbaum (bot. Cedrella)
cefal- (anat.) (prefikse uzata en fremdvortoj): **--gio** Kopfschmerz; **--opodoj** Kopffüßler; **--ocereo** ...kaktus, dz. **„maljunulkapo“** Greisenhaupt (Cephalocereus senilis)
al **cel-o: --fendo,** a. **--ilo** Kimme; **--taŭga** zweckdienlich; **--umi** anzielen; **--plako** Visiertafel; **--stangi** abstecken
celastr-o Baumwürger, -mörder (bot. Celastrus)
celebr-i feiern, festlich begehen
celofan-o Cellophan, glasklare Folie aus Viskose; **--umi** mit C. einschlagen
cembr-o Arve, Zirbelkiefer (bot. Pinus cembra, a. Cembra)
cement-o Zement(pulver) kp. cimento
al **centr-o: el--a** exentrisch; **sam-a, kon--a** konzentrisch
centuri-o Zenturie, Hundertschaft (im alten Rom)
cer(i)-o (chem. Element) Zer, Cerium; 2. Zerreiche (Quercus cerrus)
cerebel-o (anat.) Kleinhirn, a. **cerbeto**
cerezin-o Zeresin, e. gebleichtes Erdwachs
cerkolept-o Wickelbär (Cercoleptes)
cerkopitek-o Meerkatze (Cercopithecus)
certi-o Baumläufer (Certhis)
ceruz-o Bleiweiß; **--blanko** ...farbe
cestr-o (trop. amerk.) Hammerstrauch (bot. Cestrum)
ceterak-o Milz- o. Schriftfarn, Hirschzunge (Ceterach)
cetrarj-o, (-io) Isländ. Moos (Cetraria)
cezj-o, (-io) (chem. Elem.) Zäsium
cezur-o Zäsur, Einschnitt, kleine Pause in Versen
ciane-o Haarqualle (zoo. Cyanea)
cibernetik-o Kybernetik
cibet-o (Riechstoff) Zibet; **--kato** Zibetkatze (Cvette viverra)
cic-o, a. **mampinto** Brustwarze; **--umo** Saughütchen
cikas-o Sagobaum (bot. Cycas) kp. **pacopalmo**
cikatr-o Narbe
ciklogir-o (avi) Hubschrauber, a. **helikoptero**

ding-o Dingo (zoo.Canis dingo)
dinosaŭr-o, (-zaŭro) Dinosaurier
dinoteri-o (fos. zoo.) Dinotherium, e. vorsintflutl. Rüsseltier
dioptri-o (opt.) Dioptrie, Einheit der Lichtbrechung
dioptrik-o Lehre von der Brechung des Lichtes
dioram-o Diorama, plast. Schaubild mit gemaltem Hintergrund
diplom-o Diplom, Urkunde, Zeugnis mit Berechtigung
dipod-o Springmaus (zoo. Dipus) a. **„saltmuso", dipo**
dipsomani-o (path.) Quartalssäufertum, Dipsomanie
dipter-o 1. (arch.) Dipteros, Tempel mit zwei Säulenreihen 2. (ins.) Ordnung der Zweiflügler, dz. **muŝo, kulo, tabano, tipolo k. a.**
diptik-o Diptychon, Flügelaltar
dir-i sagen, nennen
diskriminant-o (mat.) Diskriminante
diskut-i eingehend besprechen, --ieren
dispensari-o 1. Arzeneibuch 2. kostenfreie Behandlung
dispers-o (fiz.) Dispersion, Zerlegung des Lichtes in Farben
dispne-a (path.) schwer- o. kurzatmig
distik-o (poe.) Distichon, Zweizeiler
distil-i destillieren; **--atoro** Destillierapparat
distord-o Verzerrung, (med.) Verstauchung
ditiramb-o (lit.) Dithyrambus. Lobeshymne
diurn-o (astr.) Tagnacht, Vierundzwanzigstundentag
diven-i (er)raten
divid-i (mat.) teilen
divizi-o Division 1. großer Truppenteil 2. Verwaltungsabteilung
(divizor-o) = dividanto
dogan-o Zoll
doĝ-o Doge, Staatsoberhaupt einiger Stadtstaaten (im Mittelalter)
dokt-a hochgelehrt. -gebildet, a. **sciplena**
dolomit-o Dolomit, Bitterkalkgestein
dolor-i (tr.) schmerzen, wehe tun
dom-o Haus 1. Gebäude 2. als Familienheim : **gepatra --o** 3. Familie : **el la --o de ...**
domaĝ-o etwas Bedauerliches, (um das es schade ist)
domen-o Domino 1. Maskenmantel 2. ...spiel; **--opeco** ..stein
domini-o Dominium, Staat des brit. Empire mit eigener Regierung
donac-i schenken
donĥuan-o Verführer, Wüstling (nach **Donĥuano**)
dor(ik)-a (arch.) dorisch, **dor-a**
dorm-i schlafen
dorn-o Dorn; **--ejo** ...gebüsch; **--fiŝo** Stichling, a. **gasterosteo; --rozulino** ...röschen
dors-o Rücken

detekt-i (el.) gleichrichten; **--ilo** Detektor
devalv(aci)-o Devalvation, Abwertung der Währung
devot-a devot, ergeben, unterwürfig, gefügig
(diabaz-o) (min.) Diabas, Grünstein, a. **diabaso**
diabet-o (path.) Diabetes, (meist) Zuckerharnruhr
diabol-o (sp.) Diabolospiel
diagnoz-o (med.) Feststellung der Krankheit
diagonal-o (geom.) Diagonale, Winkelverbindungslinie; (sp.) Schräglinie
diakil(oz)-o (med.) erweichendes Pflaster
diaklaz-o (geol.) Verwerfung
dialektik-o Diskussionskunst, Methode zur Wahrheitsfindung; **materialisma --o** Wiss. v. d. allg. Bewegungs- und Entwicklungsgesetzen in Natur, Gesellschaft und menschl. Denken
diamagnet-a s. magneta
diastol-o (med.) Herzerweiterung beim Schlagen
diaterm-a (fiz.) diatherm, durchlässig für Wärmestrahlen
diatermi-o (med.) Behandlung mit hochfrequenten Wechselströmen
diatome-oj Diatomeen; **--a tero** Kieselgur
diboĉ-i ausschweifen, schwelgen, liederlich leben
did-o Dodo, Dronte (bird. Didus)
didelf-o Beutelratte (Didelphus)
diferenc-i sich unterscheiden, anders sein
difuz-i (opt.) sich zerstreuen; **--a lumo** zerstreutes Licht
digest-i verdauen
digitalin-o Digitalin (Gift aus Digitalis)
dign-o Würde
dikfoliac-oj Dickblattgewächse (Crassulaceae)
diklina floro (bot.) ein- o. getrenntgeschlechtliche Blüte, Ggs. **monoklina**
dikt-i diktieren; **--afono** Diktaphon, Diktiermaschine (spec. de magnetofono)
diktamn-o Diptam, Brennender Busch (bot. Dictamnus) a. **„brularbedo“**
dilat-i (tr.) ausdehnen, größer machen; **--iĝi** sich a...n; **--eblo** Dehnbarkeit
diliĝenc-o (hist.) Eilpost, Diligence
diluvi-o (geol.) Diluvium 1. Eiszeit 2. Schwemmland
diminutiv-o (gr.) Diminutiv, Verkleinerungssilbe (-et)
dimorf-a (bot.-min.) zweigestaltig
din-o Dyn, Maßeinheit der Beschleunigung; **mega--o** Megadyn
dinamik-o Dynamik, Lehre von der Bewegung der Körper
dinamism-o Dynamismus, Lehre von den Kräften; **--a** kraftvoll
dinamit-o Dynamit
dinamometr-o (el.) Kraftmesser
dinar-o Dinar, Münze verschiedener Länder

cikloid-o (geom.) Zyklide, Radkurve
ciklotron-o (el.) Cyclotron, Beschleuniger von Protonen
cikut-o Wasserschierling (bot. Cicuta)
cili-oj (bot.-zoo.) Zylien, Wimpern, Flimmerhaare; **--filiko** Wimpernfarn (Woodsia)
cilindr-o Zylinder
cimbal-o (muz.) Zimbel, Schlagbecken
cimbr-o (ethn.) Kymber, Walliser
ciment-o (erstarrter) Zement u. ... der Zähne, kp. **cemento**
cindr-o Asche; **--omerkredo** Aschermittwoch; **--igejo = kremacio, -ejo**
cinkl-o Bach-, Wasser- o. Seeamsel (bird. Cinclus merula)
cipres-o Zypresse (bot. Chamaecyparis)
ciprino = karpo Karpfen (Cyprinus carpio)
cir-o (Schuh-) Wichse
cirkaet-o Schlangenbussard, -adler (bird. Circaëtus)
cirkul-i (biol., tek.) zirkulieren, kreisen. umlaufen; im Umlauf o. Verkehr sein
cirkuler-o Zirkular, Rundschreiben
cirkumcid-i (rel.) beschneiden
cirkumfleks-o dachförm. Überzeichen, Zirkumflex
cirus-o Zirrus-, Federwolken, dz. **cirostratoj, cirokumuloj** k. **ĉevalvostaj nuboj**
cis- diesseits, (Ggs.: trans) **--rivera** diesseits d. Flusses, **--alpina** ... d. Alpen
cist-o 1. Zistrose, Felsen-, Sonnenröschen (bot. Cistus) 2. (anat,-med.) Balggeschwulst, Kyste, Blase a. **kisto**
cit-i 1. zitieren, wörtlich anführen 2. (etw.) erwähnen
citron-o Zitrone
cizel-i ziselieren, zierlich ausschneiden, ausstechen, ausmeiseln
cug-o Hemlocks- o. Schierlingstanne (bot. Tsuga)

Ĉ

ĉagren-i (iun) (jmd.) ärgern, betrüben, verdrießen
ĉaled-o Sennhütte, kleine Schutzhütte
ĉambelan-o Kammerherr
ĉambr-o Zimmer; **--otilio** ...linde (bot. Sparmannia)
ĉampion-o Bester in einer Sportart, Champion
ĉapel-o Hut; dz. **felt--o, mola --o, refalda --o, cilindro--o, rigida --o** Filz-, weicher, Klapp-, Zylinder-, steifer --o; (tek.) **--o de lagro** Lagerdeckel
ĉarpent-i zimmern
ĉart-o (pol.) Charta, Grundgesetz, Verfassungsurkunde
ĉas-i jagen; **--falko** Jagd- o. Gerfalk (bird. Hierofalco rusticolus)

ĉel-o Zelle 1. kleiner abgeschlossener Raum 2. (biol.) ... der Pflanzen und Tiere
ĉen-o Kette
ĉiel-o Himmel
ĉifĉaf-o Zipzalp, Laubsänger (bird. Phylloscopus collybita)
ĉifr-o Chiffer, Geheimzeichen
(ĉik-a) = ŝika
ĉimozin-o (biol.) Chymosin, Labferment
ĉimpans-o Schimpanse (zoo. Simia troglodytes)
ĉin-o Chinese; **--a junipero** Chinawacholder (Juniperus chinensis)
ĉinĉil-o Haselmaus (Chinchilla)
ĉips-o Schnitzel; **terpomaj --o** Kartoffel...
ĉir-o Ranke, Cirrhus
ĉit ! scht! (Schweigen heischende Interjektion)
ĉizum-i (Metall) treiben
ĉur-o (menschlicher) Same

D

dafn-o Seidelbast (bot. Daphne); **laŭro--o** Lorbeerbaum (D. laureola)
dafni-o = **akvopulo,** Wasserfloh
daim-o (hist.) Daimio, altjapan. Lehnsfürst
daltonism-o Daltonismus, Rot-Grün-Blindheit
damar-o Dammarafichte (bot. Agathis), a. (agatiso); **--ogumo** Dammaraharz
damasken-i Metall-Einlegearbeiten machen. damaszieren
dama-o, a. damcervo Damhirsch (zoo. Cervus dama)
damokl-a glavo Damoklesschwert, immer drohende Gefahr
damp-i (muz.) dämpfen, abschwächen; **--ilo** Dämpfer, kp **obtuzilo**
danc-i tanzen
dand-o Geck, Modenarr; **--ino** Mode- o. Zierpuppe
danĝer-o Gefahr
dank-i danken, verdanken
dartr-o (path.) Flechte, kp. **likeno**
dat-o Datum; **--umi** herstammen aus der Zeit v.
datur-o Stechapfel (bot. Datura stramonium); --baum **--arbo** (D. arborea)
daŭr-i (an)dauern
davit-o (mar.) Davit, Schwenkkran für Boote
debat-o Debatte, Meinungsaustausch
debil-a debil, (körperl., geistig) schwächlich
debit-o Umsatz, Absatz, Warenvertrieb, Debit

debord-i (mar.) in See stechen, auslaufen
dec-i sich ziemen, schicken
decidu-a (bot.) mickrig; (med.) hinfällig, schwach
defend-i verteidigen, schützen
degn-i geruhen, die Güte haben
deism-o Deismus, kp. **panteismo**
dej-o (hist.) 1. Dey. kommandierender Offizier der Janitscharenmiliz 2. türkischer Befehlshaber
dejor-i Dienst haben (o. tun)
dekapod-oj (zoo.) Zehnfüßler a. **dekpieduloj**
deklar-i verkünden, (amtlich o. feierlich) erklären
deklinaci-o (gr.) Deklination
dekolt-i (Kleid am Hals) weit ausschneiden
dekoraci-o Dekoration
dekret-o Erlaß, Verfügung, Verordnung
delikv-i zerfließen, (ch.) sich auflösen
deltoid-o 1. Delta- o. Dreiecksmuskel am Oberarm 2. (geom.) Deltoid
demenc-o (med.) Schwachsinn, Blödsinn, **frua a. senila --o**
demimond-o Halbwelt
demonstr-i anschaulich darstellen, beweisen
denar-o Denar 1. altröm. Silbermünze 2. ehemal. französ. Gewicht (1,275 g) 3. internationale Maßeinheit für Nylonfäden
denaturig-i denaturieren 1. Alkohol durch Vergällen ungenießbar machen 2. Eiweißstoffe zum Gerinnen bringen
dendrit-o Dendrit 1. baumart. Verzweigung der Nervenenden 2. verzweigte Metallspuren in Gesteinen
dent-o Zahn; dz. **tranĉ--o** a. **incizivo** Schneide-, **kojn--o a. kanino** Eckzahn, **muel--o a. molaro** Backen-, **prim--o** Milch-, **daŭro--o** Dauerzahn; (tek.) **--izi** zähnen; **--umita** (bot) gezähnt; **--ostango** ...radstange; **--alo** (fon.) Zahnlaut
deodar-o Himalajazeder (bot. Pinus deodara)
depon-i hinterlegen, in Verwahrung geben
deport-i deportieren, in ein anderes Land verweisen; **--ito** Verbannter; **--ado** Zwangsverschickung, kp. **eksporti**
depresi-o Depression 1. schlechter Geschäftsgang 2. (met.) Gebiet schwachen Luftdruckes
derm-o (Unter-) Haut, **--ito** Dermatitis, Hautentzündung
derviŝ-o Derwisch, oriental. Bettelmönch
descend-i = malsupreniri
desfil-i (mil.) vor feindl. Feuer schützen, **--i sin** in Deckung gehen
destil-i destillieren 1. Flüssigkeiten von nicht verdampfenden Stoffen befreien 2. Branntwein bereiten; **--atoro** Destillator
destrojer-o (mar.) Zerstörer
detal-o Einzelheit

(Fortsetzung von Seite 14)

Brüder / gleiche ..., gleiche Kappen sama gento, sama sento; **...schaft trinken** trinki je interfratiĝo;
Brüh/e / die ...e ist teurer als das Fleisch pli kostas la sako ol tuta pako; tro kara arango por malkara tagmanĝo; ne valoras la faro la koston de l'preparo; la ludo kandelon ne valoras; la felo tanadon ne valoras; ne valoras la akiro eĉ la penon de l'deziro; **...warm weitererzählen** rerakonti; disbabili ion tutfreŝan;
Brust / in die ... werfen paradi; ŝveladi; **die ... geben** mamnutri;
Buch / wie es im ...e steht modela; tipa; tute prefekta; ĉiuj akcesoraĵoj; plenbrile;
Bude / j—n auf die ... rücken elbati ies sojlon;
Bund / einen ... schließen sin asocii kun; fari aliancon kun;
bündig / kurz und ... lakonika;
bunt / das ist doch zu ... tio transiras la limojn; **in ...er Reihe** en vico laŭhazarda;
Busch / auf den ... klopfen sondi la terenon; **sich in die Büsche schlagen** sin flanken malaperigi;

D

da / bis ...hinaus ĝis supersateco; ĝis ekstremo; **so etwas war noch nicht** ... io tia ne ekzistis; io tia ne jam okazis; **wer ...?** kiu iras?; **von ... an** de tiam; **hier und ...** (t)ie kaj (t)ie;
dabei / was ist denn ...? kio riproĉinda do estas en tio?; **es bleibt ...** tiel restas;
Dach / ein Haus unter ... bringen kovri domon; meti tegmenton sur; **unter ... und Fach kommen** trovi azilon (ŝirmejon); **unter einem ...e** en la sama domo;
dafür / ich bürge ..., daß mi garantias, ke; **ich bin ...** mi konsentas; mia opinio estas, ke; **er kann nichts ...** li ne estas kulpa; **nach meinem ...halten** laŭ mia opinio;
dagegen / ich bin ... mi kontraŭas; **ich habe nichts ...** mi ne kontraŭdiras;
daheim / ich bin für niemand ... mi ne akceptos vizitantojn;
dahin / sich ... äußern paroli en la senco; **es ... bringen** atingi; **es steht ...** estas dube; estas necerte; **ich lasse es ...gestellt, ob** mi lasas nedecidita, ĉu;
dahinter / da steckt er ... li estas la inspiranto; **da steckt etwas ...** en tio estas io sekreta; **es könnte doch etwas ... sein** ĝi eble tamen estas konsiderinda; **ich werde schon ... kommen** mi eltrovos la kaŭzon (artifikon);
damit / ... hat es folgende Bewandtnis pri tio estas jene; **es ist nichts ...** estas nenio; **es ist aus ...** tio ĉesis; **her ...!** donu!;
Damm / auf dem ... sein esti malkaduka;
dämmer/n / es ...t mir mi ekkomprenetas (antaŭsentas)
Dampf / Hans ... in allen Gassen ĉieulo; ŝovas sian nazon en ĉiun vazon; li estas nenie semata, ĉie trovata;
Dank / zu ... verpflichtet ŝuldi dankon; **Gott sei ...!** dank' al Dio; **...barer Abnehmer** akceptema ricevanto;
dann / ... und wann iam kaj iam; de tempo al tempo; iufoje;
daran / ich bin d(a)ran estas mia vico; **es liegt mir viel ...** mi treege ŝatus! **übel ...sein** esti en malbona situacio;
darauf / ... gebe ich nichts tion mi opinias malgrava; mi ignoras tion; **da geht viel Zeit ...** oni perdas multan tempon per per tio; **wie kommst du ...?** kio igas vin pensi tion?; **kurz...** mallonge poste;
daraus / ... wird nichts tio ne sukcesos; **ich mache mir nichts ...** tion mi ignoras; tion mi ne ŝatas;
darein / sich ... fügen konsenti; **sich ... mischen** intermiksi sin;
darin / ... irrst du tiurilate vi eraras;
darüber / mir geht nichts ... nenion mi plimulte ŝatas;
darunter / ... verstehe ich tion mi komprenas tiel
das / ... ist noch nicht ganz raus tio havas ankoraŭ signon de demando; ĝi estas ankoraŭ vortoj de orakolo; la sigelo ankoraŭ ne estas metita; ĝi staras ankoraŭ malproksime en la kampo; la manĝota fiŝo estas ankoraŭ en la rivero; **... hängt noch in der Luft** tio estas ankoraŭ birdo sur la tegmento; ĝi estas ankoraŭ pasero en la aero; inter la mano ĝis la buŝo ofte disverŝiĝas la supo; ankoraŭ la ezoko ne estas sur la hoko; ĝi ne eliris ankoraŭ el malproksima nebulo; **... kommt wie gerufen** tio venas kvazaŭ vokita kaj petita; ĝi estsa tre bonvena;
Dasein / ins ... treten nask/iĝi; est...; viv... **Kampf ums ...** batalo por (pro) ekzistado;
dasselbe / ... in grün la sama afero, sed kun kapo al tero;
dauer/n / das Geld ...t mich nicht mi ne domaĝas (postploras) la monon; **sie ...t mich** mi kompatas ŝin;
davon / was habe ich ...? kion mi profitas (el tio)?; **ich will ... absehen, daß** mi volas flankelasi (ignori, neatenti), ke; **mit einem blauen Auge ...kommen** Elveni kun malgranda malprofito;

dazu / ... kommt, daß krome; **gehört der Garten ...?** ĉu la ĝardeno alapartenas? **wie komme ich denn ...?** kio min devigas al tio? **ich kam ... als ...** mi trafis lin ...;

dazwischen / es ist etwas ... gekommen ŝiriĝis fadeno sur la bobeno;

Decke / unter einer ... stecken sekreta kunlaboro; antaŭ-(inter-)aranĝi ion; sekrete interkonsenti; **man muß sich nach der ... strecken** vivu stomako laŭ stato de l'sako; **unter einer ... spielen** koluzii;

Deckung / in ... gehen serci ŝirmon;

demzufolge / ... ist es so laŭ aferoj estas tia;

denken / kannst du dir das ...? ĉu vi povas imagi tion?

Detail / im ... verkaufen vendi (debiti) pomalgrande;

deutsch / auf gut ...gesagt klare (nemiskompreneble) formulita;

dick / ... tun mit etwas paradi; fanfaroni; pavi; **etwas ... haben** havi suficege da; **durch ... und dünn** tra ĝojo kaj ploro (malĝojo); **er ist ein ...kopf** li estas obstina kiel kapro; lin tuŝas nek admono, nek ordono; **er setzt seinen ...kopf auf** li disstariĝas la harojn; li stariĝas obstine; li kontraŭstaras per ĉiuj fortoj;

Dieb / sich ...isch freuen ĝoji kiel sukcesa ŝtelinto;

dien/en / damit ist mir nicht ge...t tio ne utilas al mi; neniel sufiĉas al mi;

Dienst / ... haben (tun) deĵori; **in ... nehmen** dungi; **schon 70 Jahre und noch im ...** aktiva;

dieses / am 3. ... Monats la trian de l'nuna monato;

Ding / ... der Unmöglichkeit neeblaĵo; **jedes ... hat zwei Seiten** ĉio havas sian „sed" kaj „se"; ĉiu medalo du flankojn posedas; en ĉiu objekto troviĝas diefekto; **guter ...e sein** esti en bona humoro; **aller guten ...e sind drei** trio plaĉas al Dio; **vor allen ...** antaŭ ĉio; **krumme ...er drehen** aranĝi nerektajn aferojn;

Donner / ... und Doria fulmotondro;

Dorf / das sind für mich böhmische Dörfer tio estas por mi ĥina scienco (volapukaĵo);

Dorn / ein ... im Auge makulo en la okulo; osto en la gorĝo;

dort / bis ... hinaus ĝis supersateco; ĝis ekstremo;

Drachen / sie ist ein ... ŝi estas (anĝelo inter homoj, sed)) satano en la domo;

dran / ich bin ... estas mia vico;

dräng/en / es ...t mich, Ihnen zu sagen mi sentas min pelata, diri al vi;

drauf / ... und dran sein esti ... onta; **etwas ...gehen lassen** plenmane elspezi; ne ŝpari monon;

Dreckfink / er ist ein ... li estas malpurulo (cindrulo);

dreh/en / worum ...t es sich? pri kio estas la demando?;

Drill / den letzten ... geben finpoluro ion (iun);

dringen / auf etwas ... insisti pri; **...d nötig** necesega;

drück/en / es ...t mir das Herz ab tio premegas mian koron;

drum / mit allem ... und dran kun ĉiuj apartenaĵoj;

drunter / ... und drüber la kapon al tere; **es geht ... und drüber** esti kaosa;

dumm / ... geboren und nichts dazu gelernt kia naskiĝis, tia fariĝis; **... wie Bohnenstroh** li estas malsaĝa kiel ŝtipo; mankas klapo en lia kapo;

Dummheit / mit der ... kämpfen Götter selbst vergebens (kune) kun la stulto eĉ dioj batalas vane;

dünn / ... gesät maloft(eg)a; sporada;

Dunst / keinen ... haben havi nek scion nek supozon; **blauen ... vormachen** trompi; ŝuti polvon en ies okulojn; **blauen ... reden (vormachen)** kudri per fluganta-kudrilo; paroli rapide, senvide; superpinte nur tuŝinte; transsalte, senhalte;

durch / ... und ... naß tut(eg)e; ĝis la ostoj; **es geht mir ... und ...** tio traboras mian karnon; **j—n ... und ... kennen** koni iun ĝisfunde; **die Schuhe sind ...** ŝir-(tru-)iĝis; **... die Finger sehen** indulgi; **... die Nase sprechen** nazparoli; **das geht mir immer ... den Kopf** tio senĉese okupas mian cerbon;

durchkommen / mit zehn Mark können Sie ... dek markoj sufiĉas;

Durchschnitt / im großen ... laŭ maldetala meznombro;

dürf/en / ...en wir eintreten? ĉu ni havas permeson eniri?; **das ...en Sie ruhig glauben** tion vi senhezite kredu; **Sie ...en rauchen** estas permesite fumi; **wer ...te ihm die Wahrheit sagen?** kiu riskus diri al li la veron?; **das ...te stimmen** tio eble (verŝajne) estas ĝusta; **es ...te am besten sein** mi opinias, ke estas plej bone; **es ...te bekannt sein** supozeble estas konata; **es ...ten nur zwei Kinder kommen** antaŭvideble venos nur du infanoj; **das darfst du nicht** tion vi ne rajtas fari;

Durst / über den ... trinken tro multe (ekscese) trinki; havi iom da vaporo en la kapo;

(*Daŭrigo de paĝoj 12*)

foresta studado	Fernstudium
kunkomercanto	Geschäftspartner
komputilo	Computer

Oni povas imagi kiom la internacia lingvo povas esti riĉigita per la alporto de ĉiuj popoloj, kaj antaŭvidi ke ĝi evoluos tiom rapide kaj eĉ pli rapide ol la naciaj lingvoj.

Probable la „esperanta korpo" elpuŝos la elementojn ne asimileblajn sub la severa kontrolo de la Akademio kaj retenos tiujn kiuj estas bezonataj kaj taŭgaj. Estas kredeble ke la vortaro de Esperanto grandiĝos kaj transformiĝos kiel cetere la vortotrezoro de la naciaj lingvoj, unuflanke per adopto de novaj terminoj el ĉiuj sferoj de la ĉiutaga vivo, aliaflanke per anstataŭo de certaj vortoj, kiuj ne plu konvenas al la racia lingvouzo hodiaŭa kaj estonta Tiele, kvanto da „malvortoj" suferos eble esti eliminataj aŭ almenaŭ toleros apud si rivalojn kiel ekzemple:

baraĝo Damm, Schutzwall	*omaĝi* Achtung ausdrücken
basa tief, niedrig	*orgojlo* überheblicher Stolz
dura hart	*paneo* (mechanisch) Panne
ensemblo Ensemble	*pigra* faul, träge
febla schwach	*povra* arm, unglücklich
frida kalt	*prizono* Gefängnis
humida feucht	*promocio* Beförderung, Förderung
kurta kurz	*softa* sanft, mild
lanta langsam	*streta* schmal
magra mager	*tarda* spät
obskura dunkel	*trista* traurig
olda alt	*turpa* häßlich

La verboj transitivaj kaj netransitivaj

Uzonte verbon, necesas esti certa pri ĝia karaktero ĉu transitiva ĉu netransitiva. La verbo transitiva ĝenerale postulas komplementon, la netransitiva ne bezonas ĝin.

Ekz..: *La tajloro kudras vestaĵon* (transitiva)
La infano dormas (netransitiva).

Kelkaj verboj transitivaj fariĝas netransitivaj kiam oni aldonas la sufikson *iĝ:*

organizi (trans.) *Post sia liberiĝo la ekskolonioj organizis sian ekonomion.*

organiziĝi (netrans.): *En la plejparto de la novaj naciaj ŝtatoj organiziĝis sindikatoj kaj partioj.*

interesi (trans.): *Tiu libro interesas min*

interesiĝi (netrans.): *mi interesiĝis pri tiu romano.*

Kontraŭe oni povas transformi-kie la logiko ĝin permesas-netransitivan verbon en transitivan, aldonante la sufikson

ig: *Mi ne bone dormas dum la nokto (netrans.)*
La medikamento dormigas min (trans.)

Konsekvence oni diros: *La ekskolonioj evoluas*, sed ne evoluiĝas. Aŭ: *La evoluinta socia sistemo de la sozialismo*, sed ne la evoluite socia sistemo. La nekompreno pri la karaktero de la verbo kondukas al eraroj: *Pripensi kaj bone organizi ŝparas al ni grandajn elspezojn*, sed ĝuste: *ŝparigas al ni* . . . Aŭ: *Dum la jarcentoj la arkitekturo ŝanĝis, sed ĝuste: ŝanĝiĝis.*

En la pasintaj jaroj ni eldonis kelkajn dokumentojn en Esperanto pri la politiko de nia laborista registaro kaj pri nia Respubliko, kaj kelkajn numerojn de „Paco“ (sen mencii la lernolibron kaj la vortaron). Vi povis konstati ke la komencaj neperfektaĵoj malaperis de fojo al fojo. La eldono de dokumentoj en Esperanto traduko kaj ĝia dissendo en multajn landojn estas unu el niaj ĉefaj taskoj kaj utila afero. Estas nekredeble kiom da personoj en la mondo ne konas aŭ miskonas nian Respublikon kaj ĝian socialan kaj humanisman karakteron. Niaj dokumentoj dissenditaj en fremdajn landojn trafas mediojn kiujn ni kutime ne tuŝas. Plue, per tiu laboro ni tiras la atenton de la aŭtoritatoj sur la utilon de Esperanto. Jam ili ne ignoras nin sed diris al ni: Plibonigu senĉese vian lingvan kvaliton.

Mi ŝatas diri ke nia lasta eldono pri nia Respubliko: „La Germana Demokratia Respubliko, bildoj kaj faktoj“ prezentas konsiderindan kolektivan traduklaboron, kelkaj ĉapitroj devas esti taksitaj kiel majstra laboro.

Resume mi dirus: ke niaj frazoj ne devas esti tro longaj, ke ĉiu vorto devas havi sencon klare difinitan, ke la stilo devas esti flua, ke ni evitu vortomonstrojn kaj ke ni formu nian lingvan sencon per legado de bonaj verkaĵoj precipe de Zamenhof kaj aliaj klasikuloj de Esperanto.

Vildebrand

Junularaktivo el Karl-Marx-Stadt invitas

al semajnfina tendaro, *4. — 6. 9. 1970* apud Karl-Marx-Stadt sur kampadejo Rabenstein.

Ili okazigos tendarfajron kun lardo-bulbo rostado laŭ hungara maniero,
arbarpromenadojn por fungo-amatoroj,
naĝadon kaj sunbanadon por sun-adorantoj, lingvajn ekzercojn por patronaj membroj kaj gesamideanoj, viziton al ercmontara vilaĝ-gastejo por aranĝi mikspotan vesperon. (Inter alie nia ĉefkuiristo preparos la faman hungaran fiŝsupon.)

Kostoj por tranoktado: 6.50 markoj en kvarlitaj tendoj jam ekipitaj per gum-matracoj kaj dormsakoj.

Provianto: Por tag-kaj vespermanĝo je dispono estas proksima restoracio.

Kion kunporti: lanokovraĵon, gamelon aŭ similan, manĝilaron, provianton por matenmanĝoj, ĉiuspecajn muzikilojn.

Kion fari por aliĝi: Sendi garantian sumon de 5,— markoj kaj sian adreson al: Deutscher Kulturbund, BAK Esperanto, 90 Karl-Marx-Stadt, Otto-Nuschke-Straße 6

Lasta tago de aliĝo: 15. 8. 1970.

Vojo al la kampadejo: De la ĉefstacidomo iru al aŭtobuscentro. (5 minutoj) Aĉetu en giĉeto bileton al „Goldener Löwe“ Rabenstein. Uzu autobuson, kiu veturas al Limbach aŭ Bräunsdorf trans Rabenstein, nepre demandu ŝoforon ĉar alia linio veturas alian vojon. Eliru stacion „Goldener Löwe“, tie atendos vin sagoj montrante la 10-minutan vojon.

Situo de la kampadejo: En arbar-kaj lagoriĉa regiono.

El la distriktoj

Vjetnama vespero Leipzig

Je la 14-1-1970 okazis en la „Klub der Intelligenz", Elsterstr. vjetnama-vespero. Ĉeestis la vjetnamia amiko Ju kaj la juna amikino Na kun sinjoro Paul kiel estro de la instituto por eksterlandaj gestudentoj en Lumumbastrato. Amiko Ju ekde 4 jaroj troviĝas en nia respubliko. Li perfekte parolas la germanan lingvon. Fraŭlino Na ankoraŭ studas la germanan lingvon. Amiko Ju studis la produkcian proceson en ĉiuj sekcioj de la VEB Druckmaschinenwerke. La kolektitajn spertojn li uzos ĉe rekonstruo en sia hejma lando. Li raportis, ke en aĝo de 17 jaroj (nun li havas 37 jarojn) ĉe la armeo kontraŭ la tiutempe francaj imperialistoj komencis lia alfabeteco. En rapida kleriĝado li poste sukcesis fari abiturion kaj poste dum 5 jaroj studi kiel inĝeniero. Dum la usona invasio li denove libervole anoncis sin al la liberiga armeo. Sed li poste ricevis la komision, studi en nia ŝtato.

Amiko Ju tre konkrete raportis pri la malfacila vivo de la vjetnamia popolo dum la invasio.

Li citis, ke depost 28 jaroj en Sudvjetnamio eĉ ne estis unu tago de paco.

La tre interesan raporton sekvis vigla diskuto rilate ĉiuj demandoj de la nunaj vivcirkonstancoj en Vjetnamio kaj koncerne la grandaj oferoj kaj oferpreteco de la vjetnamia popolo, por akiri liberon.

Al la ĉeestantaj 27 geesperantistoj tre plaĉis tiu vespero, ili havis multege da demandoj al nia vjetnamia amiko. Bedaŭrinde 8 junaj esperantoamikoj preferis, en alia ĉambro de la sama klubdomo trakti sian certe ne tiom gravan programpunkton. Ni kolektis tute spontane 75,— markojn por Vjetnamio.

Elsa Gruhle, Leipzig

Schwerin

En niaj klubvesperoj ni povis aŭdi en la monato februaro du interesajn paroladojn. Parolis nia samideanino D-rino Spiegelberg en Esperanto pri ŝia vojaĝo al Kubo. Ŝi montris tre belajn memfaritajn kolorajn diapozitivojn kaj parolis tre interese pri lando kaj homoj. Sonbendparolado kun tre bonaj kolorfilmoj de Hugo Krausz, Vieno gvidis nin en la Esperanto-kampadejon Primoŝtono en Jugoslavio. Ankaŭ nia karnevalo faris al ĉiuj gepartoprenantoj multan ĝojon. La horoj forpasis tro rapide ĉe danco kaj amuzo. *J. Thormann, Schwerin*

Pirna

Im Februar 1970 konnte ich an einem sehr guten Klubabend der KAG Pirna teilnehmen, der einem Erfahrungsaustausch diente und sehr gefällig mit einigen Esperanto- und Volksliedern durch den DKB-Kreissekretär, Bdfrd. *Vollbrecht* und seiner Frau, eingeleitet wurde. Die KAG Pirna arbeitet aktiv und hilft auch den Orten *Heidenau* und *Sebnitz.* Auf Initiative des Bdfrd. *Helmut Fuchs* veröffentlichten verschiedene Zeitungen längere Artikel über Esperanto.

Auf Anregung der Gruppe plant der BAK Dresden die Organisierung einer **10tägigen Esperanto-Touristenreise** (Sommer 1971) **in die SU** (Riga, Leningrad, Moskau). Interessenten aus anderen Bezirken (auch mit Familienangehörigen) melden sich bitte schon jetzt beim **BAK Dresden, 8053 Dresden, Goetheallee 37.** *Rudi Graetz*

El la distriktoj

Zweites Bezirkstreffen der Dresdener Esperantisten

„Esperantistoj estu bonvenaj!"

grüßte ein Transparent am Elbufer von Rathen die Esperantofreunde, die trotz des für die Jahreszeit viel zu kalten Wetters zu ihrem zweiten Treffen erschienen waren. Das Programm war sehr gedrängt. Bdfrd. Rudi Graetz, der Vorsitzende des Zentralen Arbeitskreises Esperanto gab einen interessanten Überblick über das, was die Esperantofreunde im Deutschen Kulturbund bisher erreicht haben und zeichnete eine interessante Perspektive für die Zukunft.

D. Blanke sprach über die Haltung der DDR-Esperantisten zu einigen internationalen Organisationen, sowie über Fragen der Worttheorie. Eine interessante Einheit bildeten die Vorträge von R. Graetz „Die VAR" (Lichtbilder) und von Fregattenkapitän Dr. Steigleiter über die Hintergründe der Israel-Aggression. Höhepunkt des Treffens war die Vorführung von drei Esperanto-Tonfilmen, unter ihnen ein Dokumentarfilm über Lenin. Leider waren zu wenig jugendliche Esperantisten auf dem Treffen. Warum eigentlich? Umso lebhafter wurde die Kindergruppe des Riesaer Arbeitskreises begrüßt, die Proben ihres sprachlichen Könnens abgaben und Lieder sangen. Im nächsten Treffen muß unbedingt mehr Zeit für Exkursionen und gesellige Unterhaltung sein.

Lenin ehren, so betonte der 1. Bezirkssekretär des DKB, Bundesfreund Hempel, heißt, die Plansprache Esperanto zur Stärkung der Republik und damit im Dienste des Friedens nutzen.

Partopreninto

Lenin-renkontiĝo en Werdau

Okaze de 100-jara naskiĝtago de Lenin k-do Kurt Heeg invitis al Lenin-solenaĵo al Werdau. Sabaton, la 18-an de aprilo, ankaŭ leipcigaj amikoj sekvis la inviton. En klubejo Joh.-R. Becher la Soleno komencis je la 17-horo.

Post salutvortoj de k-do Heeg, de reprezentantoj de Kulturligo el Werdau kaj de la distrikta sekretario Schwarz ni aŭdis interesaĵojn el la vivo de Lenin. Rapide pasis la tempo. Post informo de k-do Löwe/ Leipzig pri aventura vojaĝo al la Leningrada. E-kongreso en jaro 1926, k-do Erich Würker prezentis multvalorajn diapozitivojn pri la nuna Sovetunio.

Partoprenis 55 esperantistoj el 7 lokoj. Monkolekto por la malsanulejo „Viet Duc" en Hanojo rezultis 57 g. m. Post la vespera paŭzo ni aŭdis sonbendojn pri "-kantoj kaj dancaj melodioj. Nun la junularo eluzis la okazon kaj sportis uzante la danc-gambojn.

Dimanĉon matene niaj gastigantoj vidigis al ni la Sportlernejon por „kvalitsportuloj" (= Leistungs-Sportler). La estro tre favoris nian lingvon. Ni ankaŭ ĝuis specialaĵojn en la Loka Muzeo. La gvidisto tre lerte atentigis nin pri la diferenco de la iama kaj nuna tempo. Ni deziras al la favora grupo Werdau plenan sukceson.

Erich Löwe, Leipzig

Traduku!

Tradukoj de noveloj kaj rakontoj ne tro longaj el nia moderna literaturo estas bonvene akceptataj, same satiroj kaj poemoj.

Red.

Oficialaj poŝtaj stampoj en aŭ pri Esperanto

Entute ekzistis 1. 1. 1970: 342 el entute 24 landoj (Sen nuancoj de ciferoj, literoj, diversaj datoj, urbo de apero).

Laŭ la speco ekzistas: normalaj datstampoj, maŝinstampoj, senfinaj maŝinstampoj, ornamaj apudstampoj, afrankostampoj, 1 rekomenditastampo, „T. P.“ (Taxa Paga)-stampoj kaj presitaj stampoj.

Laŭ la okazo de apero:

Universalaj kongresoj	50
SAT-kongresoj	28
IFEF-kongresoj	17
TEJO-kongresoj	6
Katolikaj kongresoj	4
Naciaj E-kongresoj	132
E-kunvenoj, tagoj, tendaroj	36
Jubileoj de Esperanto, E-movado, E-asocioj kaj -kluboj kaj aliaj okazoj	50

La unua stampo: okaze de la 8a UK en Krakow 1912 (Aŭstrio)

Plej raraj stampoj: Paris 1914 (10a UK) = 2 stampoj konataj
Roma 1935 (27a UK) = 2 stampoj konata
(ornama apudstampo, trovita 1967)

Plej strangaj okazoj: 104a naskiĝtago de Zamenhof
47a mortotago de Zamenhof

Ankaŭ-stampo: „Libera Teritorio Rozinsulo“ (privata faraĵo)

Plej multaj stampoj aperis en Pollando: 74
(kun nuancoj de datoj k urboj ĉirkaŭ 140)

El la 74 stampoj aperis 70 stampoj ek de la jaro 1959. Tiun inundon kaŭzis la fakto, ke en Pollando ĉiu privata persono povis mendi ĉe la poŝto poŝtan stampon, se li pagis la poŝtan stampon (proksimume 10. – g. m.) Ek de la jaro 1969 tio jam ne plu estas ebla.

Oficialaj kaj duonoficialaj poŝtaj tutaĵoj en aŭ pri Esperanto Entute ekzistis 1. 1. 1970: 640 el entute 10 landoj.

Poŝtmarkoj kun Esperantoteksto

Entute ekzistis 1. 1. 1970: 48 el 10 landoj
El ili 2 estas poŝtmarkoj kun apuda talono sur kiu troviĝas la teksto. (Bavario 1911, 5 Pfennig Luitpold „Esperanto München“ kaj ĈSSR 1967, 5 Kĉs PRAGA 68 „Tutmonda Ekspozicio de Poŝtmarkoj“).

Esperanto-filatelistoj

Ili sin okupas pri kolektado de supre menciitaj poŝtaĵoj. Ili eldonis katalogojn pri E-filatelaĵoj kaj E-glumarkoj. En preparo estas Plena Ilustrita Katalogo de poŝtaj stampoj, ĝi enhavas informojn kaj bildojn pri ĉiuj ĝis nun konataj stampoj (1. 1. 1970). Tiu katalogo aperos en GDR.

El la distriktoj

Internationales Esperantisten-Messetreffen

Am internationalen Freundschaftstreffen im Klub der Intelligenz, das am 7. März stattfand, nahmen gegen 100 Esperantisten teil. Trotz Reiseerschwernisse waren rechtzeitig auch 7 Esperantofreunde aus Holland, ČSSR, Bulgarien, Polen und Ungarn in Leipzig angekommen.

Alle Teilnehmer, auch aus Nachbarbezirken, wurden für die Reisestrapazen entschädigt. Nach Begrüßung durch Freund Walter Dietze führte unsere Jugendfreundin Regina Boas in charmanter Weise durch das Programm. Alle Darbietungen des Handharmonika-Orchesters, unter Leitung von Erich Linke, der Gymnastikgruppe aus Großpösna, Rezitationen und Esperantolieder, wurden begeistert applaudiert. Allen Mitwirkenden herzlichen Dank!

Anschließend saßen Esperantisten der DDR noch längere Zeit bei angeregter Unterhaltung mit ausländischen Gästen zusammen. Unser Messetreffen war eine Demonstration der sozialistischen Kultur in der DDR und der Völkerfreundschaft.

Mortis la 4-an de februaro 1970

k-do ERNST ENDLICHER

aktiva laborista esperantisto, membro de la antifaŝista „Komitato Libera Germanio".

Honormemoron al li.

DLR Suhl

CLR

In Bautzen wird gearbeitet

Am Sonntag, dem 21. 12. 1969 fand in Bautzen eine Zamenhof-Ehrung mit gleichzeitigem Vietnam-Appell statt, auf der die 16 anwesenden Mitglieder durch den Verkauf der Broschüre „GDR — faktoj kaj bildoj" 64 Mark für die Aktion „Krankenhaus Viet-Duc" übergeben konnten.

Am Sonnabend, dem 17. Januar 1970 veranstaltete der Deutsche Kulturbund, Ortsgruppe Wilthen, einen Lichtbildervortrag „Mit Esperanto um die Welt". Die Vorsitzende der KAG Bautzen, Bdfrdn. *Knöschke,* gab einen kurzen Einführungsvortrag über die Bedeutung des Esperanto und seine Stellung in der Deutschen Demokratischen Republik.

Bundesfreund *Klötzer* führte Diapositive aus fünf Erdteilen vor. Zu diesem Vortrag waren über 50 Interessenten erschienen.

Die KAG Esperanto steht in Verbindung mit einer Esperantogruppe in Barnaul, Sibirien. Auf Wunsch der sowjetischen Freunde wurden in Zusammenarbeit mit dem Zeichenzirkel des Pionierhauses Kinderzeichnungen aus der DDR übersandt, die sämtlich in Ausstellungen in mehreren Städten Sibiriens gezeigt werden. Die KAG erhielt als Gegengeschenk eine Mappe mit Kinderzeichnungen aus dem Lande Lenins, die zur Ausschmückung von Leninausstellungen anderer Arbeitsgruppen des Deutschen Kulturbundes bereitgestellt werden.

L. Knöschke, Bautzen

Dum la lastaj monatoj mi ricevis amasojn da leteroj, por kiuj mi deziras danki al la sendintoj. Bonvolu pardoni, se nur iom post iom mi povos respondi al ĉiu. Rudi Graetz

El la distriktoj

Revo iĝis realo

Sub tiu titolo nin atingis interesa letero de k-do Ewald Nier pri lia vojaĝo al Taŝkent· Jen eltiroj.

Multon mi estis leginta pri Taŝkent, urbo oaza, kun interesaj historio kaj homoj. Kun unu el ili mi korespondas *Petro Poliŝĉuk* kune kun k-do Rudi *Weiß* mi flugis al Taŝkent. Kaj tie, kompreneble, renkontis lin, nian karan amikon Petro. Kaj bone ni interkompreniĝis. Mi ĝuis la fabelon de mil kaj unu nokto. 6000 km for de mia hejmvilaĝo, sidante kune kun mia soveta amiko en Taŝkent, mi, ido de kamplaboristo, ĉion komprenis dank' al Esperanto. Jam mateniĝis kiam ni disiris. La sekvantan tagon mi vizitis la laborejon de Petro, la televidstacion. Kiel inter bonaj amikoj mi sentis min tie. Pri multo ni parolis, pri politikaj demandoj, pri laborkondiĉoj, pri Esperanto.

Bonaj simplaj sovetcivitanoj, edukitaj de la socialismo. Mi dankas al ili pro tiu vizitpermeso kaj granda bonkoreco. Vivu germana-soveta amikeco! Por mi neforgesebla!

Ekzameno por kursfinintoj gvidis s-ro Dieter Bernd

La Esperanto-kursn en Berlin-Lichtenberg, kiu finis dum la somero 1969 kun ekzameno libervola, partoprenis 15 kursanoj. Oni havis skriban kaj buŝan ekzemenpartojn. Estis la tasko, korekte traduki tekston de germana lingvo esperanten. En la buŝa parto oni devis respondi diversajn demandojn kaj klarigi kelkajn gramatikajn problemojn. Ĉiu ekzameninto ricevis oficialan atestilon. Jen pripensinda ekzemplo por aliaj kursoj.

Terminarkomisiono

Ĝia tasko estas helpi niajn Esperantistojn pri eltrovo de taŭga esperanta vorto por ĉiuj nocioj kiuj naskiĝas en nia vivo kaj lingvo. Ni akcentas ke ni nur volas proponi, neniel dekreti.

Tamen atingas nin kelkafoje demandoj pri traduko de vortoj devenantaj el la vulgara lingvaĵo de certaj tavoloj de la popolo, dialektoj aŭ ĵargonoj. Aliaflanke, por esprimoj kies uzado estas limigita regione, oni demandas korektan ekvivalenton. Tio ne estas nia celo kaj cetere superas nian kompetentecon. Ni klopodas paroli la oficialan literaturan lingvon komprenebla al la esperantistoj de ĉiuj landoj kaj ne aventuros en la traduko de vortoj el regionaj dialektoj.

Vildebrand

Poemaro de Petöfi en Esperanto

Fine de la nuna jaro aperos en Esperanto „Libero kaj Amo“, elektitaj poemoj de S. Petöfi — la plej eminenta hungara lirikisto — en traduko de D-ro K. Kalocsay.

Petöfi naskiĝis en 1823 kaj mortis en 1849. Liaj flamoplenaj kaj patriotaj poemoj estas mondkonataj kaj tradukitaj en ĉiujn lingvojn.

Multaj liaj poemoj aperis en „Hungara Antologio“: lia popolfabelo „Johano la brava“ estis presita en tri eldonoj.

En la antaŭparolo D-ro Kalocsay skizas la vivon de Petöfi kaj la zorgojn kaj sekretojn de la tradukarto.

La eldonisto estas la Firmao Corvina, kiu jam publikigis plurajn librojn en Esperanto, inter alie la „Tragedio de l'homo“ de I. Madách, en 1966. Kunlaboris al la eldono Hungara Esperanto-Asocio kaj la Instituto de Kulturaj Interrilatoj.

LA JUNA ESPERANTISTO

Diskuto pri ni

A. Mi konstatis sur diversaj lastaj esperantistaj renkontiĝoj, ke regis meza kaj, precipe, pli alta aĝo. Ĉu entute mankas junuloj en niaj grupoj?

B. Nu, ili ne tute mankas. Ekzistas viglaj, saĝaj kaj aktivemaj junuloj. Sed ni ne ĉiam komprenis akceli ilin, aktivigi ilin. Precipe ni ne ĉiam komprenis, bedaurinde. ke en la centro de niaj klopodoj devos stari la junularo, se ni volas malebligi naturan morton de niaj grupoj.

A. Ĉu la junuloj izoliĝas de la rutina grupa vivo, se jes, kial?

B. Bedaŭrinde plej granda parto de la junuloj ne partoprenas la grupvesperojn. En kelkaj malmultaj lokoj ili kunvenas aparte, sed en la plej multaj okazoj ili izoliĝas malaktivante.

A. Kiu kulpas pri tio?

B. Ĉu kulpo de la junuloj, ĉu de la veteranoj ne facile direblas. Sed la fakto de ilia malĉeesto restas. Tial — sendispute — la veteranoj devas ebligi al la junuloj enhejmiĝon. La sinteno: la junuloj devas veni al ni, ni estas la vivospertoriĉaj instrukapablaj — tiu sinteno estas akre malĝusta.

A. Do vi pensas pri generacia konflikto?

B. Tute ne. Tia nesolvebla konflikto ne ekzistas. Sed ekzistas, tro ofte oni emas tion ignori, tre diferencaj interesoj, kondutmanieroj, temparamentoj, kutimoj inter junuloj kaj pliaĝuloj (kiuj en esperanta rondoj estas sufiĉe „pli aĝaj"). Tial oni nepre devas ebligi, eĉ instigi, la organizon de pure junularaj aranĝoj. Aranĝoj sen kuratelo de la maljunaj, sen patroneco, sen, sen — — —

Estu do dancvesperoj, estu do spritaj ekskursoj, viglaj kaj amuzaj. Ankaŭ flirti kaj trinki ion ne estas krimo, eĉ da biero . . .

A. Do vi, pensas pri apartaj junulaj grupoj?

B. Tute ne, sed pri apartaj junulaj aranĝoj sub la gvido de spertaj kaj kapablaj junaj esperantistoj. Kompreneble la kontakto al la grupestraro kaj la tuta grupo estu certigata. Aranĝo de apartaj kunvenoj, kie oni aparte ekzercas la akuzativon certe estus sensenca. Sed la junularo bezonas iam memstarecon, iun sian propran medion. Per tiuj apartaj junularaj esperanto-aranĝoj reekestos la intereso por uzi kaj ekzerci la lingvon propramaniere, junulamaniere, por tiel diri. Certe la vizito de vere interesaj gravaj grupvesperoj pliboniĝus konsiderinde.

DISTRO

1	2		3	4	■	5	6		7	
■		■	8					■		■
9		10			■	11		12		
13					■	14				
15			■	16	17		■	18		19
	■		■	■		■	■		■	
20	21		■	22		23	■	24	25	
■	26		27		■	28	29			
30					■	31				
■		■	32					■		■
33					■	34				

r = radiko sen finaĵo

Horizontale: 1. moka dirmaniero (r); 5. krii kiel kokinoj; 8. impresi flarsenton; 9. homo; 11. la tuta militistaro de iu ŝtato; 13. remaĉanta mamulo vivanta en Azio kaj Afriko (r); 14. ŝipeto (r); 15. operkanto (r); 16. multvalora metalo; 18. malgranda angla mezurunuo de peso (r); 20. nedifinita persona pronomo; 22. membro; 24. moviĝi de iu loko al alia; 26. pozitiva elektrodo (r); 28. arĝentbrila metalo (r); 30. zigzaga observa marveturo; 31. virseksa infano; 32. parto de la kapo; 33. muzika blovinstrumento; 34. genro de parazitaj dipterioj (r).

Vertikale: 2. aparato por malkovri malproksimajn objektojn per reflektiĝo de elektromagnetaj ondoj (r); 3. adverbo servanta por pli preciza difino; 4. persono honorata per kulto; 5. dekpieda markrustulo; 6. itala monero; 7. skribilo farita el kalko; 9. malgranda insekto, kiu kaŭzas la skabion; 10. amika persono; 12. malforta, delikata; 17. amfibia, saltanta besteto (r); 19. boraparato; 21. bonodora substanco; 22. respekto, honorego; 23. parenco; 25. redoni frapon (r); 27. densigita stato de oksigeno (r); 29. estaĵoj de idonaska sekso.

Solvo de la krucenigmo el nro 38/39

Horizontale: 1. paca; 4. ungo; 7. ankri; 10. arsenal; 12. mel; 14. oro; 15. edz; 17. ekip; 19. scio; 20. rara; 21. laik; 22. rano; 24. poto; 26. unc; 27. ile; 29. nit; 30. oktanto; 33. raguo; 34. bril 35. ilar.

Vertikale: 2. car; 3. anso; 4 urno; 5. nia; 6. arme; 8. kero; 9. bazo; 10. alianco; 11. leciono; 13. ekran; 16. dikti; 18. pro; 19. sap; 22. runo; 23. flag; 25. otit; 27. ital; 28. enui; 31. kri; 32. tol.

A. Kiel do komenci la laboron kun la junuloj laŭ via propono?

B. Ĉiujn junulojn en distrikto aŭ subdistrikto oni invitu flanke de la grupestraro al diskuto (eble ĵam kun muziko, ĉu ne) pri eblaj estontaj aktivecoj. Sed estu, se eble ne 10 veteranoj kaj 2 junuloj, sed inverse. Kaj kial ne organizi sur distrikta aŭ plurdistrikta ebenoj, junulojn semajnfinojn? Tamen receptojn mi ne povas doni. Sed okazi devas io, nepre.

A. Mi dankas pro viaj ege saĝaj vortoj, ĉu vi malkaŝus vian aĝon?

B. Formalisto vi estas.

INFORMOJ

Pen honoris Esperanto-verkiston

La Hungara PEN-Klubo prezentis honor-medalon al la „vivanta klasikulo" de la Esperanta literaturo, d-ro Kálmán Kalocsay. Per tiu honorigo ĝi rekonis la grandan kaj multjardekan laboron de d-ro Kalocsay, kiu per majstraj tradukoj diskonigis la hungaran literaturon en Esperanto tra la tuta mondo. La solenaĵo okazis en la domo de Asocio de Hungaraj Verkistoj. La medalon transdonis la prezidanto de tiu Asocio, konata hungara verkisto László Passuth. Pri la tutviva verkado de Kalocsay parolis redaktoro de „Hungara Vivo", s-ro Mihály Gergely. Sekvis deklamado el diversaj tradukoj de Kalocsay, kaj fine la virina horo de Hungara Esperanto-Asocio prezentis kantojn en Esperanto, inter-alie de Palestrina.

D-ro Kalocsay, membro de la Akademio de Esperanto fariĝos 80-jara en 1971. Li ankoraŭ laboras senlace sur la kampo de la Esperantaj literaturo kaj lingvistiko, tradukante kaj re-tradukante ĉef-verkojn el la literaturo hungara kaj alilanda kaj partoprenante aktive en la laboroj de la Akademio.

Estonaj lernejoj ekpermesis Esperanton

Tallin: — La Ministerio de Klerigo de Estona SSR ekde la nuna lernjaro permesas la instruadon de Esperanton en la okaj klasoj de la lernejoj de tiu balta respubliko. La decido sekvas similan paŝon en najbara Litovio, kie lastjare 19 lernejoj ekinstruis Esperanton.

Ferio ĉe la Balaton-lago

Tuj antaŭ Universala Kongreso en Vieno, de la 17-a ĝis la 30-a de julio 1970, okazos en Balatonszemes (Hungarujo) la 2-a Internacia Balatona Esperanto-Ferio.

La dusemajna kotizo estas 1050 forintoj; ĝi inkluzivas la programon, loĝadon en 2-3-litaj ĉambroj, tagmanĝojn kaj enirbileton por la strando. Komunaj maten-kaj vespermanĝoj kostas 380 forintojn.

Por informoj skribu al: Hungara Esperanto-Asocio, Kenyermezö utca 6. I, Budapest VIII.

Ferioj en Miedzygorze/Pollando

Ne plu necesas reklamo de tiu ĉi unika feria kampadejo, ĉijare funkcianta de 18. 9. — 1. 10. 1970. La kosto por 2 semajnoj, ĉion inkluzivante, estas 322 markoj (1530 zloty).

Aliĝiloj de PEA, Wroclav 19, poŝtkesto 6, str. Dubois 3.

„El „Hungara Vivo" 3/1969

Ni descendu la „eburan turon" de komforta izoliteco! Ni ne fermu nin en klubojn babiladajn, asocietojn silentajn!

Ŝajnas post la supre dirita, ke laŭ mia opinio renoviĝo estas bezonata nur en la movado, en la sinteno de esperantistoj kaj la lingvo mem ne gravas. Ne temas pri tio. Kontraŭe. Mi ĉiam kaj ĉie emfazs, ke Esperanto, antaŭ ĉio, estas lingvo, internacia lingvo, laŭ esperantistoj la plej taŭga ilo por internaciaj kontaktoj. Ĉi tion ni devas klarigi al la homoj, precipe al gejunuloj, per en la 20-a jarcento modernaj metodoj.

La unua, la plej grava metodo estas: *ni esperantistoj lernu kaj parolu Esperanton perfekte. Per bona lingvoscio ni devas demonstri al simpatiuloj kaj nekreduloj, ke Esperanto estas facile lernebla kaj fruktodone uzebla. Kiel ofte ni balbutas! Ni ne balbutu! Ni lernu!*

(Gábor Vigh, Sekcioestro de la Hungara Instituto Por Kulturaj Interrilatoj)

Honore al la nacia festo de GDR

En la klubejo de la kulturagantoj la esperantistoj de Ŝumen solene celebris la 20-jaran datrevenon de la fondiĝo de GDR.

Raporton pri la ĉiuflanka progreso de la nuna laborista-kamparana germana ŝtato faris la prezidanto de la societo k-do At. Bojaĝiev. Li detale priskribis la longjarajn amikajn rilatojn, kiuj ekzistis inter la ŝumenaj esperantistoj kaj la esperantistoj de Leipzig, Dresden, Halle, Rostock, Werdau kaj aliaj urboj kaj vilaĝoj de GDR. Honore al la 20-jara jubileo la ŝumenaj esperantistoj sendis multjan leterojn al siaj germanaj amikoj, dezirante sincere al ili estontajn sucesojn en la konstruado de l'socialismo kaj plifortigo de la paco.

Impresojn pri siaj vizitoj en GDR kaj gastado ĉe korespondamikoj rakontis Cv. Stojanov kaj d-ro Ilkov.

Radio Sofio

Radio Sofio disaŭdigas en Esperanto ĉiudimanĉe de la 20.05 ĝis la 20.30 h. laŭ la horzono de Greenwich je kurtaj ondoj 50.62 m. aŭ 5920 k. c.

La elsendo estas ripetata la saman vesperon je la 23.30 h. ĝis 23.55 h. laŭ la sama horzono je kurtaj ondoj 31.38 m. kaj 49.42 m. aŭ 9560 kaj 6070 k. c.

La aŭskultantoj estas petataj per letero informi la Esperantan Redakcion pri la aŭdebleco de la elsendoj, esprimi sian opinion pri ilia enhavo kaj adresi al ĝi siajn valorajn rekomendojn al adreso: Esperanta Redakcio. Radio Sofia — Bulgario.

Hungario

3-a Internacia Renkontiĝo de Esperantistaj Naturamikoj (3-a IREN) okazos de la 18-a ĝis la 28-a de julio 1970 en la unuaranga internacia kampadejo ce ABALIGET, Hungario.

La **Programo** enhavas perpiedajn ekskursojn sur la montaro Mecsek (Mecek), kaj en la stalagmitgroto ĉe la kampadejo.

La **kotizoj**, enhavanta la kostojn de la loĝado kaj la trifojan manĝadon tage, la ekskursojn kaj la distrajn programojn de la vespermanĝo la 18-an ĝis la tagmanĝo la 28-an (inkluzive) estas popersone en hungaraj forintoj 720—1000.

Eksterlandanoj povos pagi ankaŭ post la alveno. Aliĝilojn je peto sendas kaj akceptas: Teritoria Komitato de HEA, PECS 1, pf. 2.

* * *

Esperanto — diskokurso

Aperis bonega Esperanto-lernolibro de *Andrzej Pettyn* kun kvar diskoj. La kompleta kurso bonege taŭgas ankaŭ por instruado en niaj grupoj. Mendeble ĉe Polnisches Kulturzentrum, 108 Berlin, Friedrichstraße 103 oder 701 Leipzig, Am Brühl 9. La kurso kostas 60,— Recenzo aperos. D. B.

Gravaj dokumentoj

La Komisiono de sovetaj esperantistoj ĵus eldonis en Esperanto du el la plej gravaj dokumentoj de la Interkonsultiĝo de la komunistaj kaj laboristaj partoj en Moskvo 1969. Havebla ĉe CLR.

KORESPONDDEZIROJ

Bulgario

14 novaj esperantistoj dez. koresp. kun germanaj geamikoj pri div. tem. Esperanto-societo „Leono", v. **Momina Klizura,** okr. Pazarov.

Oficistino, 22jara, dez. koresp. Elenka Geordieva, ul. Levski 17, **Vidin.**

Oficistino, 22jara, dez. koresp. Velika Filipova, Jane-Sandanski 3, **Vidin.**

Oficistino, 21jara, Anka Viktorova, ul. Canko Carkovski 2, **Vidin.**

Oficistino, 20jara. Nevena Oekova, ul. Ivan Straimir 2, **Vidin.**

Oficistino, 23jara, Margareta Vanĉeva, ul. Perĉ Jordanov 25, **Vidin.**

ĈSSR

Pri filatelaj interŝanĝoj Vlada Hasala, S.K.N. 37 **Hodonin.**

Pri vegetaranismo E. Vana, **Dudince,** okres Zvolen, Slovakio.

15 gejunuloj petas skribi laŭ la devizo „per esperanto por mondpaco". Adreso: Anna Musilova, Leninova 467, **Podebrady.**

Hungario

Senpaga gastigo, interŝanĝe, Magyar Esperanto Szövetseg Vasutas Szakcsoportja, **Kiskunhalas.**

8–12jaraj gelernantoj de ĝenerala lernejo dez. koresp. Johano Ingusz, Tomori 2, **Budapest XIII.**

Gabrielo Krerenyi. 15 jara, **Szeged,** Huyadi 41 dez. koresp. kun DDR-samaĝuloj.

Japanio

Lernanto de mezlernejo dez. koresp., kol. pm kaj bk, ŝatas belliteraturonklasikan muzikon. Hiroko Ogiwara, 194 Sasanodai Asahi-ku, **Yokohama,** 241 Japanio.

Novzelando

Serĉas germanan filateliston por interŝanĝi uzitajn pm, unuatagajn kov. kaj „cancelled to order"-markojn. Clifford H. Brown, Poŝtkesto 17511, Sumner 8, **Christchurch.**

Pollando

Studento 20jara, dez. koresp. prinaturo, botaniko, turismo, kol. bk gramofondiskoj. Wojciech Szwed, **Poznan 2,** ul. Greniena 6 m 8.

Lernanto 18jara, kol. disk., bk. pm., interesiĝas pri moderna muziko, filmo, vojaĝoj. Marian Pieniek, **Kamien Pom.** ul. Lenina 1 m 8, woj. Szczecin.

12–17jaraj infanoj en rondeto ĉe porinfana Sanatorio, ul. Polanki 119/121, **Gdanks-Oliva.**

Studento de fremdaj lingvoj dez. koresp. en Espo, ruse, germane, hispane pri turismo, psikologio, moderna muziko. Andrtej Pawlak, **Warszawa 22,** al. Zwirki i Wiguri 97/99.

Junulo 19jara dez. koresp. pri matematiko, Tadeusz Pankowski, **Matachowa 3,** p-ta Witkowo, pow. Gniezno.

17-a licea lernanto pri matematiko, muziko, filmo, filatelo, Marian Mrozek, **Krakow.** ul. Krupnicza 8/1.

En germana lingvo aŭ en Esperanto kun 20-aĝuloj, bk, pm, Eugenie Ulanowska, **Zielona Gora 5,** skr. p. 24.

20jara studento de teknika ekonomio, Petro Szyjkovski, **Torun,** Szaso Lubicka 75 a.

Piano-instruistino, Nina Klodas, **Orla 40,** Pabianice.

22jara junulo, Stanislao Zajac, **Sosnoviec,** str. Kosztanova 3.

Teknikisto 20jara, Jozef Roman Maksymiak, **Ciechomice 38,** p-ta Wrzaca, pow. Stupsk, woj. Koszalin.

Sudano

Kuracisto dez. koresp. kun geesperantistoj tutmonde precipe en GDR pri div. tem. Dro Abdel Gadir Mishaal. P.O. Box 915 **Khartoum.**

Herausgeber: Deutscher Kulturbund (Zentraler Arbeitskreis Esperanto der DDR). Redaktion: 108 Berlin, Charlottenstraße 60. Fernruf: 22 59 91.
Veranwortl. Redakteur: Eugen Menger.
Redaktionskommission: Otto Bäßler, Detlev Blanke, Dr. Hans Eichhorn, Rudi Graetz, Rudolf Hahlbohm, Rainer Knapp, Willi Vildebrand.
Veröffenlicht unter der Lizenznummer 648 des Presseamtes beim Vorsitzenden des Ministerrates der DDR. Erscheinungsweise: 6mal im Jahr. Preis pro Einzelheft 30 Pf. – Druck: Druckwerkstätte Glauchau Julius Pickenhahn KG III-12-8 503-70